

Πάντα τὰ ἔθνη

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΕΤΟΣ ΜΓ' • ΤΕΥΧΟΣ 169 • ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 2024

Αλλη μία μέρα κάπου μακριά. Στιγμή τή στιγμή ή αποστολή γίνεται πιό σύνθετη. Μάλλον αποκαλύπτει τήν πολυπλοκότητά της.

Τό νά δίνεις τρόφιμα εἶναι εὐκολο πλέον. Όλοι, λίγο ἔως πολύ ξέρουν πῶς ἀνοίγει τό σακί, πῶς βράζει τό ρύζι, πῶς ἀνάβει ἡ φωτιά.

Τό νά δίνεις πολιτισμικά ἀγαθά εἶναι τό δύσκολο. Εἶναι σά νά ἀνακαλύπτεις ἐκ νέου τήν πυρίτιδα σέ κάθε τόπο. Νά προσπαθεῖς νά δείξεις ὅτι τά λόγια δέν σβήνουν ὡς «ἔπεα πτερόεντα», παρὰ μποροῦν νά σωθοῦν σέ φύλλα χαρτιοῦ. Νά κάνεις παρουσίαση, ὡς ἄλλος ἀεροσυνοδός στήν ἐπίδειξη τῶν τρόπων διαφυγῆς ἐκ τοῦ σκάφους, τό τί εἶναι τό στυλό, ὁ μαρκαδόρος.

Πῶς ἀνοίγει τό καπάκι, τί εἶναι τό χρῶμα πού ἀφήνει στά χέρια καί στίς ἐπιφάνειες. Νά τραβήξεις τήν προσοχή ἀπό τόν ὑπόκωφο ἦχο, «πόπ», τῆς ἀποσφράγισης τῆς συσκευασίας, στήν ὄντως χρήση. Νά πείσεις τούς γονεῖς ὅτι τά παιδιά πρέπει νά πιάσουν τό μολύβι ἀντί γιά τήν τσάπα. Νά ἐπιβεβαιώσεις ὅτι ἡ γραφική ὕλη δέν θά γίνει στίγματα φυτῶν στούς ἀνυδρους κήπους.

Νά περάσεις ἀπό τήν πολυπόθητη ἐπιβίωση στήν οὐσιώδη βιοτή. Νά ἀγωνιστεῖς οὕτως ὥστε ἡ Ἱεραποστολή νά μὴν καταλήξει σέ γέμισμα ἀδειων στομάχων, παρὰ σέ Θεία Παιδαγωγία.

† Ὁ Τολιάρας καί Νοτίου Μαδαγασκάρης

Χειροτονίες νέων Ἐπισκόπων τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας

Τήν Κυριακή 25η Φεβρουαρίου 2024, ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικῆς κ. Θεόδωρος Β΄ τέλεσε στὴν Ἱερά καὶ Πατριαρχικὴ Μονὴ τοῦ Ὁσίου Σάββα τοῦ Ἁγιασμένου Ἀλεξανδρείας, τὴν χειροτονία τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπαρχιούχου Ἐπισκόπου Μπουζουμπούρας καὶ Μπουρούντι κ. Ἰσαάκ. Συλλειτουργήσαν οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Γέρων Λεοντοπόλεως κ. Γαβριήλ, Μέμφιδος κ. Νικόδημος, Νουβίας κ. Σάββας, Πτολεμαίδος κ. Παντελεήμων, Πηλουσίου κ. Νάρκισσος, Πατριαρχικός Ἐπίτροπος Ἀλεξανδρείας καὶ Ταμιάθεως κ. Γερμανός. Ἀκολουθοῦν ὁ χειροτονητὴς λόγος τοῦ νέου Ἐπισκόπου καὶ ἡ ἀντιφώνηση τοῦ Πατριάρχου.

«Μακαριώτατε, Πάπα καὶ Πατριάρχα, τῆς Μεγάλης πόλεως Ἀλεξανδρείας καὶ Πάσης Ἀφρικῆς κ.κ. Θεόδωρε Β΄

Σεβασμία τῶν Ἱεραρχῶν χορεία,
Σεβαστοὶ Πατέρες,
Ἀγαπητοὶ ἀδελφοί.

Δόξα, εὐχαριστία καὶ τιμὴ ἀναπέμπω στὸν Τριᾶδικό Θεό, γιὰ τὴν σημερινή ἡμέρα τῆς δικῆς μου Πεντηκοστῆς.

Μέ ἀξιώνει ὁ Θεός νά λάβω τὸν τρίτο βαθμὸ τῆς Ἱερωσύνης ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ σεπτοῦ προκαθημένου μας, τὸν Πάπα καὶ Πατριάρχη Ἀλεξανδρείας

καὶ πάσης Ἀφρικῆς κ.κ. Θεόδωρο Β΄. Μία μεγάλη τιμὴ πρὸς τὴν ἀναξιότητά μου, ποὺ ὁ Θεός γνωρίζει καλλίτερα τοὺς λόγους τῆς ἐπιλογῆς αὐτῆς. Τό μόνο ποὺ μπορῶ νά προσφέρω εἶναι αὐτό τό ὅποιο οἱ ἀνάγκες καὶ οἱ συγκυρίες τῶν καιρῶν ἀπαιτοῦν.

Ξεκινώντας ἀπὸ τὴ Λειτουργικὴ ζωὴ καὶ καταλήγοντας στὴν κοινωνικὴ προσφορά γιὰ τὴν κάθε εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, τὸν ἄνθρωπο. Ἀκούγοντας καὶ διαβάζοντας χειροτονητήριους λόγους, προηγούμενων ἀδελφῶν Ἀρχιερέων, διαπίστωσα ὅτι δέν μπορῶ νά πῶ τίποτε παραπάνω ἀπὸ αὐτοὺς. Στό τέλος θά κατέληγα ἢ νά τοὺς ἀντιγράψω ἢ νά περιαιτολογήσω ἢ νά ὑπερβάλλω προβάλλοντας περισσies γνώσεις.

Νά μιλήσω γιὰ τό Μεγάλο Αὐτό Μυστήριό τῆς Πεντηκοστῆς, ὅπου τό Πανάγιο Πνεῦμα, κατέστη-

σε τούς ἀγράμματους μαθητές, σέ Ἀποστόλους “πλήρης χάριτος, πνεύματος καί σοφίας”; Μίλησε ὁ ἴδιος ὁ Θεός. Νά μιλήσω γιά τίς περιοδεῖες τῶν Ἀποστόλων, οἱ ὅποιοι ὡς πρῶτοι Ἱεραπόστολοι ἐσπειραν τὸ Λόγο τοῦ Θεοῦ, βαδίζοντας τώρα ἐμεῖς ἐπὶ τὰ “ἴχνη τῶν ποδῶν” τους, μέ ὅλα τὰ μέσα καί τίς εὐκολίες πού μᾶς δίνονται; Τά κατέγραψαν οἱ ἴδιοι στίς Ἐπιστολές τους. Νά μιλήσω γιά τούς Ἀποστολικούς Πατέρες, οἱ ὅποιοι διαμόρφωσαν καί ὀργάνωσαν αὐτόν τόν θεσμό τῆς Ἐκκλησίας; Τό ἀποδεικνύει ἡ παρουσία τῆς Ἐκκλησίας δύο χιλιάδες τώρα χρόνια.

Νά μιλήσω γιά τούς Θεοφόρους Πατέρες, οἱ ὅποιοι δογματίσαν καί στερέωσαν τήν πίστη μας; Τί τό καλύτερο ἀπό τό νά ἐμβαθύνουμε στά θεόπνευστα συγγράμματά τους. Νά μιλήσω γιά τούς πρῶτους Μάρτυρες καί Νεομάρτυρες τῆς Ἐκκλησίας μας, οἱ ὅποιοι μέ τό αἷμα τους πότισαν τὸ γεώργιο τοῦ Θεοῦ, καί ἀποτελοῦν παράδειγμα ὁμολογίας πίστεως; Ἀρκεῖ νά διαβάσουμε τὸ συναξάριο γιά νά κατανοήσουμε πῶς κρατήθηκε ἡ πίστις ἐν μέσῳ δοκιμασιῶν. Νά μιλήσω γιά τούς Ὁσίους Πατέρες πού ἐγκατέλειψαν τόν κόσμο, προσευχόμενοι γιά τόν κόσμο; Ἄς δοῦμε γύρω μας τήν παρουσία τόσων Ἱερῶν Μονῶν, πού βρίσκουν ἀνάπαυση κουρασμένες καί ταλαιπωρημένες ψυχές.

Μπροστά σέ ὅλους αὐτούς πού μέ τό πέρασμά τους, ἀγίαζαν κάθε τόπο ὅπου βάδιζαν καί ἐργάστηκαν γιά τήν ποίμνη τους ὡς καλοί Ποιμένες, δούλεψαν στὸν ἀμπελῶνα τοῦ Κυρίου ὡς καλοί ἐργάτες, πολέμησαν στήν ἀρένα τῆς ζωῆς ὡς καλοί στρατιῶτες, καί αὐτούς πού ἀναδείχτηκαν πρότυπα πνευματικῆς ζωῆς μέ τήν προσευχή, τήν ἀσκησιὴ καί τήν ταπείνωση, ἀπ’ ὅλους αὐτούς ζητῶ μόνο τίς μεσιτεῖες πρὸς τὸν φιλόανθρωπο Θεό, καί τούς παρακαλῶ νά κατευθύνουν τὸ ὑπόλοιπο τῆς ἐπίγειας ζωῆς μου, στὸν τόπο ὅπου βρίσκονται καί ἀναπαύονται. Νά μιλήσω γιά τούς πατέρες καί τούς ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι μέ εὐεργέτησαν σέ ὅλα τὰ πνευματικά στάδια τῆς ζωῆς μου;

Εἶναι πολλοί, ἀλλά λίγοι οἱ ἐκλεκτοί, Μακαριώτατε. Τό μόνο πού μπορῶ νά πῶ εἶναι πῶς ἐργάστηκα μέ εὐσυνειδησία, σέ ὅποιο τόπο καί διακονία μοῦ ἀνέθεσε ἡ Ἐκκλησία, χωρίς ποτέ νά ἐπιδιώξω τήν ἀνθρώπινη δόξα καί τιμὴ, δημιουργώντας ὁπαδούς,

σέ μία ἐποχὴ ὅπου ὁ καθένας ἐπιδιώκει νά αὐτοπροβάλλεται ναρκισσιστικά, αὐτοπροσδιοριζόμενος ὡς μέγας γέροντας.

Ἀναπόσπαστο κομμάτι τῆς Λειτουργικῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας μας εἶναι ἡ Εὐχαριστία. Ὅλα τὰ Μυστήρια καί οἱ Ἱερές Ἀκολουθίες πού ἀπευθύνονται πρὸς τὸν φιλόανθρωπο Θεό, ἐπεκτείνονται καί στοὺς εὐεργέτες μας μέσα ἀπὸ τὴν προσευχητικὴ σύναξη τῶν πιστῶν. Ἐτσι ἡ τιμὴ καί ἡ εὐχαριστία σέ κάποια πρόσωπα, καθαγιάζεται καί ἐπικυρώνεται, ἐνώπιον τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας.

Οἱ δικοὶ μου ἄνθρωποι, οἱ γονεῖς μου Ἰωάννης καί Ἀναστασία, πού μαζί μέ τὰ ἀδελφία μου, μᾶς ἔμαθαν νά εἴμαστε πάντα ἐνωμένοι ὡς οἰκογένεια, εἰλικρινεῖς, ἐργατικοί, νά βοηθοῦμε τούς συνανθρώπους μας καί νά σεβόμαστε τὸν Θεό, οἱ ὅποιοι ὑποβλήθηκαν στὸν μεγάλο κόπο νά ταξιδέψουν ἐδῶ στήν πόλιν τῶν Ἀλεξανδρέων, μαζί μέ τὴν ἀδελφή μου καί τὰ ἀνίψια μου.

Ὁ μόνος ἄνθρωπος, μετὰ τὴν οἰκογένειά μου, ὁ ὁποῖος μέ ἀναγέννησε πνευματικά, εἶναι ὁ γέροντάς μου Μακαριστὸς Μητροπολίτης Λαγκαδᾶ κυρὸς Σπυρίδων, ὁ ὁποῖος ἀπὸ τούς οὐρανούς πιστεύω νά χαίρεται γιά τὴν ἡμέρα τῆς δικῆς μου Πεντηκοστῆς, ὅπου κοντά του καί ἀπὸ τὴν ζωὴ του, ἔμαθα τί θά πεῖ ταπεινὸς ἄνθρωπος, προσευχόμενος ἄνθρωπος, ἀπλὸς ἄνθρωπος, γνήσιος καί καθαρὸς στὸ λόγο καί στά ἔργα ἄνθρωπος.

Τώρα, Μακαριώτατε, ἔχω ἐσᾶς. Ἐσᾶς πού κατέχεται τὸ ἀνώτερο ἀξίωμα στὸ δεύτερο θρόνο τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας. Τὸν Ἱεραπόστολο Πατριάρχην τῆς ἀγάπης, τὸν Πατριάρχην τῆς προσευχῆς, τὸν Πατριάρχην τῆς ὑπομονῆς, τὸν ταπεινὸ καί ἐλεήμονα, τὸν Ποιμένα τὸν καλὸ πού δὲν ξεχωρίζει τὸ ποίμνιό του καί τὸ γνωρίζει κατ’ ὄνομα. Μπορεῖ νά ἄρρησσει νά ἀνταποκριθῶ στὸ κάλεσμά σας, ἀλλὰ τώρα θέτω τίς δυνάμεις μου ἐνώπιόν σας καί ἐσεῖς πλέον ἔχετε τὸ λόγο περὶ ἐμοῦ.

Ἐπιτρέψτε μου, νά εὐχαριστήσω ἰδιαίτερα τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Σερρών καί Νιγρίτης κ. Θεολόγο, ὁ ὁποῖος μέ περιέθαλψε πνευματικά καί μέ ἀποκατέστησε ὡς κληρικό τῆς Θεοσώστου Ἐπαρχίας του. Εἶμαι εὐγνώμων στὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Ἅγιο Σερρών κ. Θεολόγο καί δὲν μπορῶ

μέ λόγια νά ἐκφράσω τήν μεγάλη του πραγματικά εὐεργεσία πρὸς τήν ταπεινότητά μου. Τόν ἔχω πάντα στίς προσευχές μου καί ὁ Θεός νά τοῦ χαρίζει ὑγεία καί μακροήμερευση. Μπορεῖ νά ἀπουσιάζει, λόγω ἀναλυμένων ὑποχρεώσεων, ἀλλά πιστεύω πῶς πνευματικά συμμετέχει στή δική μου Πεντηκοστή καί χαίρεται πραγματικά πού προάγεται ἕνας ἐκ τῶν κληρικῶν τῆς Μητροπόλεώς του.

Μεγάλη βοήθεια κατά τήν ἐδῶ παραμονή μου, εἶναι ἡ συνεργασία μου μέ τούς ἀνθρώπους αὐτῆς τῆς εὐλογημένης αὐλῆς τοῦ Θρόνου. Νά ἀναφερθῶ πρῶτα σέ ὅλους ὅσοι κοπιάζουν μέ ἀφοσίωση, κληρικούς καί λαϊκούς, γιά τόν Πατριάρχη καί τό Πατριαρχεῖο μας πού ἐπεκτείνεται σέ ὅλη τήν Ἀφρικανική Ἠπειρο.

Στόν Πατριαρχικό Ἐπίτροπο Ἀλεξανδρείας, Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Πηλουσίου κ. Νάρκισσο, ὁ ὁποῖος ἀπό τήν πρώτη ἡμέρα τῆς ἀφίξεώς μου, εἶναι δίπλα μου καί παραστέκεται ὡς σύμβουλος, προστάτης καί ἀδελφός, ἀναγνωρίζοντας τίς ὅποιες δυνατότητές μου καί κυρίως ἡ σχέση ἐμπιστοσύνης πού ἀναπτύχθηκε καί ὑπάρχει μεταξύ μας.

Τόν Ἀρχιερατματοῦ τῆς Ἀγίας καί Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ Θρόνου, Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Πτολεμαῖδος κ. Παντελεήμονα, γιά τήν συνεργασία μας, μαθητευόμενος κοντά του καί διδασκόμενος ἀπό τήν πολυετῆ ἐμπειρία του στά θέματα τῆς Ἀρχιερατματοῦ τῆς Συνόδου καί τοῦ Πατριαρχείου.

Τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Γέροντα Λεοντοπόλεως κ. Γαβριήλ, τόν ὁποῖο θαυμάζω γιά τή σοφία του, τό πρᾶο καί ἥσυχο χαρακτῆρα του καί πραγματικά σέ κάθε μας ἐπικοινωνία ὠφελοῦμαι ἀπό τίς συμβουλές του.

Τόν Πνευματικό καί Προϊστάμενο τῆς Πατριαρχικῆς Μονῆς τοῦ Ἀγίου Σάββα, Πανιερώτατο Μητροπολίτη Ταμιάθεως κ. Γερμανό, ὁ ὁποῖος διετέλεσε ἡγούμενος στή Μονή τῆς μετανοίας μου, Ἀγίας Τριάδος Πέντε Βρύσεων, ὅπου ἀργότερα τόν διαδέχθηκα στήν Ἡγουμενία καί συνεχίσαμε τήν συνεργασία μας στή Μονή αὐτή καί τή Σχολή τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ Θρόνου.

Τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Μέμφιδος κ. Νικόδημο, ὁ ὁποῖος ὡς δεξιός βραχίονάς Σας σηκώνει τό βάρος τῆς Πατριαρχικῆς Ἐπιτροπείας στό Κά-

ῖρο. Τόν Θεοφιλέστατο Ἐψηφισμένο Βοηθό Ἐπίσκοπο Ἱππῶνος κ. Στέφανο, στόν ὁποῖο εὐχομαι ὑγεία καί μακροήμερευση.

Ἐπιβάλλεται νά ἀποδώσω τιμή, ὡς διάδοχος, στούς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτες, τόν ἀπό Μπουρουντι καί Ρουάντας, νῦν Νουβίας κ. Σάββα, καί τόν ἀπό Μπουρουντι καί Ρουάντας, νῦν Σωζούσης κ. Ἰννοκέντιο, οἱ ὁποῖοι θεοφιλῶς ποίμαναν τήν Ἐπαρχία αὐτή τοῦ Θρόνου καί τήν κατέστησαν μία ζηλευτή Ἐπισκοπή· καί τώρα πηγαίνω ἐγώ βρίσκοντας τίς κατάλληλες ὑποδομές νά συνεχίσω τό ἔργο τους.

Θά ἤθελα, Μακαριώτατε, αὐτήν τήν ἡμέρα νά μήν παραλείψω καί τήν μνημόνευση, ἔστω μόνον ὀνομαστικά, τεσσάρων ἱερέων πού μέ ἐνέπνευσαν τήν ἀγάπη μου γιά τήν Ἱερωσύνη, πού ὁ καθένας εἶχε τή δική του πορεία, ἀλλά ὠφελήθηκα πνευματικά καί ὑπαρξιακά.

Τόν μακαριστό ἐφημέριο τοῦ χωριοῦ μου πατέρα Δημήτριο Μανδραβέλλη.

Τόν μακαριστό πρῶτο μου πνευματικό, πατέρα Ἀγγελο Δικμάνη. Τόν μακαριστό πρύτανι τῶν Ἱεροκηρύκων, Ἱερομόναχο πατέρα Θεόφιλο Ζησόπουλο. Καί τόν προσφάτως κοιμηθέντα, πρό τριάνα ἡμερῶν, πνευματικό μου ἐπί σαράντα χρόνια, Ἱερομόναχο πατέρα Ἰωσήφ Ἀλέξανδρου. Ὁ Θεός νά τοὺς ἀναπαύει.

Εὐχαριστῶ ὅλους ὅσοι παρίστανται συλλειτουργοῦντες καί συμπροσευχόμενοι. Τόν Πανοσιολογιώτατο Ἀρχιερατματοῦ καί Ἐκπαιδευτικό π. Νεκτάριο Ἐλευθεριάδη ἀπό τήν Μητρόπολη Ἱερισσοῦ, Ἀγίου Ὁρους καί Ἀρδαμερίου, μέ τόν ὁποῖο ὑπῆρξαμε συνμοναστές μαζί μέ τόν Ταμιάθεως κ. Γερμανό, καί τόν Λιβύης κ. Γεννάδιο ὑπό τήν πνευματική καθοδήγηση τοῦ γέροντός μας Μητροπολίτη Λαγκαδᾶ κυρό Σπυρίδωνα, στή Μονή τῆς Ἀγίας Τριάδας Πέντε Βρύσεων.

Τούς ἐδῶ παροικοῦντες πατέρες. Τόν Αἰδεσιμολογιώτατο Πρωτοπρεσβύτερο καί Δάσκαλο, π. Πάνο Γαζῆ, ἀεικίνητο ἐργάτη μεταξύ Ποιμνίου, Ἑλληνικῶν Σχολείων, Πατριαρχικῆς Σχολῆς καί τῆς οἰκογένειάς του. Τόν Πανοσιολογιώτατο Ἀρχιερατματοῦ π. Παρθένιο ἀπό τό Κάϊρο. Τόν Πανοσιολογιώτατο Ἀρχιερατματοῦ π. Χριστοφόρο ἀπό τήν Οὐγκάντα. Τόν Ἱερολογιώτατο Διάκονο Διονύσιο ἀπό τήν Κένυα. Ἐναν

πρός έναν, όλους τούς Σπουδαστές καί εκπαιδευτικούς συνεργάτες τῆς Πατριαρχικῆς Σχολῆς «Ἀθανάσιος ὁ Μέγας».

Στό πρόσωπο τοῦ Γενικοῦ Προξένου τῆς Ἑλλάδας στήν Ἀλεξάνδρεια κ. Ἰωάννη Πυργάκη, νά εὐχαριστήσω τήν Πατρίδα μας, καί ιδιαίτερα τήν Δράμα, τή γενέτειρά μου. Στό πρόσωπο τοῦ Προέδρου τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος Ἀλεξανδρείας κ. Ἀνδρέα Βαφειάδη, τούς ἀνθρώπους αὐτῆς τῆς πόλεως, οἱ ὅποιοι ζοῦν καί πορεύονται, πάνω στά χνάρια τοῦ Ἀλεξάνδρου καί τῶν Πτολεμαίων, ὁ καθένας τους, μέ τίς ἀναμνήσεις ἀπό τήν Ἀλεξάνδρεια τοῦ Καβάφη.

Τήν κ. Λιλίκα Θλιβίτου, Πρόεδρο τοῦ Ἑλληνικοῦ Ναυτικοῦ Ὁμίλου Ἀλεξανδρείας καί τοῦ Πτολεμαίου, ἡ ὁποία ἦταν ἡ πρώτη Ἀλεξανδρινή πού γνώρισα καί ἡ βοήθειά της ἦταν πολύτιμη κατά τήν ἐδῶ παραμονή μου, ὅπως καί τήν κ. Ἀλίκη Ἀντωνίου, Πρόεδρο τοῦ Λυκείου Ἑλληνίδων Ἀλεξανδρείας, ἡ ὁποία προσέτρεχε σέ κάθε μου ἀνάγκη καί κυρίως γιά τίς συμβουλές της. Τόν κ. Γρηγόρη Χαλιακόπουλο, δημοσιογράφο, πολυγραφότατο συγγραφέα, ιστοριοδίφη καί στοχαστή, ὁ ὁποῖος μεταφέρει καί γνωστοποιεῖ τά νέα τοῦ Πατριαρχείου μας καί τῆς Ἑλληνικῆς Παροικίας. Ὅπως εὐχαριστῶ καί ὅλους τούς φορεῖς καί Συλλόγους αὐτῆς τῆς πόλεως γιά τή συνεργασία μας.

Μακαριώτατε, δεχτεῖτε με ὡς ἕναν ἐργάτη τοῦ Μεγάλου Ἀμπελώνος τῆς Ἀφρικανικῆς εὐλογημένης γῆς.

Τήν Ἐπισκοπή Μπουζουμπούρας καί Μπουρούντι, ὅπου τό Ἅγιο Πνεῦμα μέ κατέστησε Ἐπίσκοπο διά τῶν τιμίων ψήφων τῆς Ἱεραρχίας τοῦ Θρόνου, ἀλλά καί διά τῶν δικῶν Σας χειρῶν νά λάβω τό ἀξίωμα τῆς Ἀρχιερωσύνης, εἶναι ὕψιστη τιμή γιά τήν ἀναξιότητά μου. Καλοῦμαι νά ὑπηρετήσω ἕναν λαό φιλόθεο καί φιλάγιο πού πρίν ἀπό ἐμένα ἐργάστηκαν ἄλλοι ἀδελφοί σέ αὐτόν τόν ἀμπελῶνα τοῦ Κυρίου καί τώρα ἐγώ πηγαίνω ἐπὶ τά ἵχνη τῶν δικῶν τους ποδῶν, νά συνεχίσω τό ἔργο τῆς σποράς.

Πιστεύω πώς μέ τούς ἱερεῖς καί τόν φιλόχριστο λαό θά ἔχουμε ἀδελφική καί ἀγαστή συνεργασία. Σ' αὐτό τόν λαό προσφέρω τήν καρδιά μου καί ὅτι ἐμπεριέχεται μέσα σέ αὐτήν. Ἐλπίζω νά φανῶ ἀντάξιος καί συνεπής ἐνώπιον τῆς μεγάλης αὐτῆς προ-

κλήσεως καί τῆς ὑμετέρας προσκλήσεως. Ἀσπάζομαι τήν τιμία δεξιά σας καί σᾶς εὐχαριστῶ γιά μία ἀκόμη φορά, ὅπως καί τό σεπτό σῶμα τῆς Ἱεραρχίας τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ Θρόνου. Εἰς πολλά ἔτη Μακαριώτατε. Γένοιτο!».

«Θεοφιλέστατε Ἐψηφισμένε Ἐπίσκοπε Μπουζουμπούρας καί Μπουρούντι, ἀγαπητέ κατὰ πνεῦμα υἱέ μου κ. Ἰσαάκ,

Ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ “ἐφανερώθη ἐν σαρκί, ἐσαρκώθη ἐν Πνεύματι, ὤφθη ἀγγέλοις, ἐκηρύχθη ἐν ἔθνεσιν, ἐπιστεύθη ἐν κόσμῳ, ἀνελήφθη ἐν δόξῃ.” (Α΄ Τιμ. 3,16). Τό ὑπέρλογο Μυστήριον τῆς Ἐνανθρωπήσεως τοῦ Υἱοῦ καί Λόγου τοῦ Θεοῦ πρὸς ἀνακαίνισιν τοῦ ἀνθρώπου καθίσταται ἀδιάκοπο ἱστορικό παρόν διά τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ Ἐκκλησία, ὡς ἔμπρακτη κοινωνία πίστεως, λατρείας καί ἀγάπης, ἐπεκτείνει στό ἱστορικό διηνεκές τό σωτηριῶδες ἔργο τοῦ ἁγιασμοῦ τοῦ κόσμου.

Ὁ Ἐπίσκοπος ἀναλαμβάνει τό ἱερό καθῆκον νά καταστήσει συνείδηση καί βίωμα τῶν πιστῶν τό γεγονός ὅτι ἡ Ἐκκλησία, ὡς “τό σῶμα τοῦ Χριστοῦ, τό πλήρωμα τοῦ τά πάντα ἐν πᾶσιν πληρουμένου” (Ἐφ. 1, 22-23), εἶναι ἡ αἰώνια ζωή. Ὁ Ἐπίσκοπος, ὡς φορέας, ἐκφραστής καί προστάτης τῆς Ἀποστολικῆς Παραδόσεως καί Παρακαταθήκης, ἀποδέχεται τήν ἱερά εὐθύνη νά ἐμπεδώσει τό σύνδεσμο τῶν πιστῶν μέ τόν Χριστό καί νά καλυβδῶσει τήν βεβαιότητα ὅτι ὁ Χριστός ἀποτελεῖ τρόπο ὑπάρξεως καί ζωῆς.

Σήμερα, διά τῆς χάριτος τοῦ Παναγίου Πνεύματος, ἡ Πρεσβυγενής Ἀποστολική Ἐκκλησία τῆς Ἀλεξανδρείας σέ καλεῖ νά ἐπωμισθεῖς τήν μεγάλην εὐθύνη νά διαποιμάνεις θεαρέστως τήν Ἱερά Ἐπισκοπή Μπουζουμπούρας καί Μπουρούντι “πάντας ἀνθρώπους τούς βουλομένους εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν” (Εἰρηναῖος, Ἐλεγχος, 1, 10, 2). Σήμερα ὁ ἀρχαιότερος ἐν ἐνεργείᾳ φορέας τοῦ Εὐαγγελικοῦ λόγου στήν Ἀφρική σέ καλεῖ νά διακονήσεις τό ἱερό καθῆκον τῆς ὑπαρκτικῆς μεταχαλκεύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ Ἀφρικανοῦ ἀδελφοῦ σέ κατοικητήριο Θεοῦ.

Προσφιλέστατε ἅγιε Ἐψηφισμένε,

Ἐπὶ ἔξι συνολικῶς χρόνια, ὅπου τό Πατριαρχεῖο μας σέ ἔταξε καί σέ προώρρησε, ἐργάσθηκες φιλότιμα καί ἀθόρυβα. Προσέφερες ἑαυτόν μέ πίστη καί διάκριση, μέ ἀφοσίωση καί ὑπακοή στίς πατρικές μου παραινέσεις καί ὑποδείξεις. Κατέθεσες τό περίσσευμα τῆς ψυχῆς καί τῆς ἀγάπης σου μέ ἐπίγνωση τῆς ἐπιταγῆς τῆς ἱστορικῆς διαχρονίας καί τῆς κατηγορικῆς προσταγῆς τῆς δυναμικῆς συγχρονίας τοῦ Ἀγιωτάτου Ἀποστολικοῦ Θρόνου τοῦ Ἁγίου Μάρκου.

Ἀγόγγυστα στάθηκαν στό πλευρό μου καί μέ ὑποδειγματική ὑπομονή καί σύνεση ἀνέλαβες τήν μεγάλην εὐθύνη τοῦ Σχολάρχου τῆς μετά ἀπό 470 ἔτη ἀνασυσταθείσης, κατά τό ἀκαδημαϊκό ἔτος 2007-2008, Πατριαρχικῆς Σχολῆς Ἀλεξανδρείας «Ἀθανάσιος ὁ Μέγας» καί φιλότιμα ἐργάσθηκες, προκειμένου νά ἀναδεικνύονται τά γνηγενῆ στελέχη τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου τοῦ καθ’ ἡμᾶς Πατριαρχικοῦ Θρόνου. Κατ’ αὐτόν τόν τρόπο ἀθόρυβα συνέδραμες τόν ἀγῶνα μου ὡς ἡγέτη τῆς Ὁρθοδοξίας στήν Ἀφρική, ὥστε νά προάγω τήν μαρτυρία τοῦ Πατριαρχείου μας ἀπ’ ἄκρου εἰς ἄκρον τῆς ἡπείρου τοῦ

μέλλοντος. Προηγήθηκε ἡ ἀγλαόκαρπη ἱερατική διακονία σου, ἀπό τό ἔτος 2017, στήν νεοσύστατη τότε Ἱερά Μητρόπολη Μποτσουάνας, τήν ἀγαθή ἀνάμνηση τῆς ὁποίας μέ ἀγάπη τηροῦν στίς καρδίες τους οἱ ἀδελφοί μας Ἕλληνες ἐκεῖ, ἕως σήμερα. Ἀλλά καί ἐδῶ στήν Μεγάλη Πόλη τοῦ Ἀλεξάνδρου μέ τήν ἀστείρευτη εὐγένεια τῆς ψυχῆς σου, ὑπηρετήσεις ὡς Ἐφημέριος τῆς πολυαιωνίου Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ὁσίου Σάββα Ἁγιασμένου, μέ ἀλάνθαστο δείκτη ποιμαντικῆς πορείας τήν ἀλήθεια πού τόσο εὐγλωττα διέτύπωσε ὁ Νεῖλος ὁ Ἀσκητής: “τό μέν οὖν ἀμαρτῆσαι ἀνθρώπινον ὑπάρχει· τό δέ ἀπελπίσαι, σατανικόν καί ὀλέθριον”. Τίς πολλές ἀρετές σου αὐτές ἐγκαίρως διέγνωσε καί προνοητικῶς ἐκαλλιέργησε ἕνας διακεκριμένος Ἱεράρχης πού ἐκόσμησε μέ τήν παρουσία καί τήν δρᾶση του τήν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδας: ὁ διδάσκαλος, εὐεργέτης καί Γέροντάς σου ἀοίδιμος Μητροπολίτης Λαγκαδᾶ κυρός Σπυρίδων, ἡ ψυχή τοῦ ὁποίου σήμερα, εἶμαι βέβαιος, ὅτι δοξολογοῦσα τόν Ἀρχιποίμενα τῆς Ἐκκλησίας Κύριο, ἀγάλλεται καί ἀοράτως παρίσταται κατά τήν εὐσημο αὐτήν ἡμέρα τῆς εἰς Ἐπίσκοπον χειροτονίας σου.

Αὐτές τίς ἀρετές διεπίστωσε, κατόπιν προτάσεώς μου, καί ἡ περί ἐμέ Ἁγία καί Ἱερά Σύνοδος, ἡ ὁποία σέ ἀντάμειψε γιά τό ἥθος καί τήν προσφορά σου, ἐκλέγοντας σέ παμψηφεῖ Ἐπαρχιοῦχο Ἐπίσκοπο τῆς Ἱερᾶς Ἐπισκοπῆς Μπουζουμπούρας καί Μπουρούντι μέ κριτήριο τήν ἐπάνδρωση τῆς πνευματικῆς ὁλκάδος τοῦ Χριστοῦ πού ταπεινώθηκε ὡς ἄνθρωπος “ἵνα τά τέκνα τοῦ Θεοῦ τά διεσκορπισμένα συναγάγῃ εἰς ἓν” (Ιω. 11,51-52).

Θεοφιλέστατε Ἐψηφισμένε π.Ἰσαάκ

Εἶσαι ἀναντίρρητα ἄγιος νά ἐργασθεῖς καί νά ἀναδειχθεῖς καλός Ἐπίσκοπος καί Ἱεράρχης, ἐργαζόμενος πρός καλλιέργεια τοῦ πνευματικοῦ γεωργίου πού σοῦ ἐμπιστεύεται ὁ Ἀποστολικός καί Πατριαρχικός Θρόνος τοῦ Ἁγίου Μάρκου. Ὡστόσο μήν λησμονεῖς ὅτι εἶναι ἐπίπονο τό ἐγχεῖρημα τῆς κατηχήσεως, κοπιῶδες τό ἔργο τῆς διοικητικῆς μέριμνας, ὑψηλά τά λειτουργικά καθήκοντα, ἅγια καί ἱερά ἡ Εὐαγγελική ἀποστολή, τήν ὁποία ὁ Χριστός σοῦ δίνει διά τῶν χοϊκῶν χειρῶν μου. Μή ξεχάσεις ποτέ πῶς ἡ Ἀρχιερατική διακονία εἶναι διαρκῆς καί θυσιαστική μαρτυρία πίστεως καί ἀγάπης.

Ὁφείλεις νά ποτίσεις τόν διψασμένο καί νά ψομίσεις τόν ἐνδεή, νά παρηγορήσεις τόν λυπημένο καί νά προστατεύσεις τόν ὀρφανό, νά συνδράμεις τόν ἐν ἀσθενίαις καί τόν φυλακισμένο. Ἐν ὀλίγοις, ὀφείλεις νά καταθέτεις ἑαυτόν ὅπου σέ καλεῖ ἡ ἀνάγκη τοῦ ποιμνίου σου, ὡς “ὁ ποιμήν ὁ καλός τήν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων” (Ἰω. 10,11).

Στόν ἀγῶνα τόν καλό θά ἔχεις πάντα στό πλευρό σου τόν Πατριάρχη καί τούς ἀδελφούς σου ἀρχιερεῖς. Μέ προσευχή παρακλητική θά εὔχεται νά γίνεις μιμητής Χριστοῦ στή διάδοση τοῦ Εὐαγγελικοῦ μηνύματος τῆς ἀγάπης. Μέ ἀντίληψη πατρική θά ἀφουγκράζεται τούς προβληματισμούς καί τίς ἀγωνίες σου. Μέ στοργή θά σοῦ θυμίζει αὐτό πού σοφά ἐπεσήμανε ὁ Βίκτωρ Οὐγκώ: “ὅσο μακριά καί νά πάει ὁ νοῦς, ποτέ δέν φθάνει ἐκεῖ πού μπορεῖ νά φθάσει ἡ καρδιά”.

Στόν ἀγῶνα τόν καλό θά σέ συνοδεύουν οἱ προσευχές προσώπων ἀγαπημένων: τῶν παρόντων ἐδῶ καί διαπρυσίως προσευχομένων γιά σένα σεβαστῶν γονέων, τῶν ἀγαπημένων ἀδελφῶν σου, τῶν συγγενῶν καί τῶν φίλων τῆς καρδιάς σου πού μέ συγκίνηση σέ μακαρίζουν γιά τήν ἀξίωση πού λαμβάνεις ἀπό τήν Ἐκκλησία.

Υἱέ μου Ἰσαάκ,

Τήν ὥρα αὐτή τῆς περισυλλογῆς μέ προσευχητική διάθεση ἐπικαλοῦμαι τήν εὐλογία τοῦ ἐν Τριάδι Παναγάρχου Θεοῦ, ἐπ’ ὀνόματι τοῦ Ὁποίου ἡ τιμωμένη Ἱερά Μονή στίς Πέντε Βρυῖσες τοῦ Λαγκαδά καυχᾶται σήμερα, διότι μετά τόν πρῶτο Ἡγούμενό της, τόν συλλειτουργοῦντα μαζί ἅγιο Ταμιάθεως κ. Γερμανό, καταγράφει στήν ἱστορία της καί τόν δεύτερο Ἡγούμενό της ὡς ἀρχιερέα τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ Θρόνου ἐπίσης, τόν χειροτονούμενο σήμερα Ἐπίσκοπο Μπουρούντι.

Χαῖρε καί ἀγάλλου Υἱέ μου! Ἰδού ἤγγικεν ἡ εὐλογημένη ὥρα! Πρόσελθε στόν Νυμφῶνα τοῦ Κυρίου νά ἀνέλθεις τόν τρίτο καί τελευταῖο βαθμό τῆς Ἱερωσύνης, τήν Ἀρχιερωσύνη. Ὁ Θεός βοηθός καί σκεπαστῆς σου! Ἀμήν!».

* * *

Τήν Κυριακή 10η Μαρτίου 2024 ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καί πάσης Ἀφρικῆς κ. Θεόδωρος Β΄ τέλεσε στήν Ἱερά Μονή τοῦ Ὁσίου

Σάββα τοῦ Ἁγιασμένου τῆ χειροτονία τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπαρχιοῦχου Ἐπισκόπου Μπούνιας, Κισανγκάνι καί Ἀνατολικοῦ Κογκό (Λ.Δ.Κ) κ. Πολυκάρπου. Στήν Εὐχαριστιακή Σύναξη καί τῆ χειροτονία συμμετεῖχαν οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Γέρων Λεοντοπόλεως κ. Γαβριήλ, Πτολεμαῖδος κ. Παντελεήμων, Πηλουσίου κ. Νάρκισσος, Ταμιάθεως κ. Γερμανός, οἱ Θεοφιλ. Ἐπίσκοποι Τολιάρας καί Νοτίου Μαδαγασκάρης κ. Πρόδρομος, Μπουζουμπούρας καί Μπουρούντι κ. Ἰσαάκ, Κωνσταντιανῆς κ. Κοσμάς καί Ἰππῶνος κ. Στέφανος. Ἀκολουθοῦν ὁ χειροτονητῆριος λόγος τοῦ νέου Ἐπισκόπου καί ἡ ἀντιφώνηση τοῦ Πατριάρχου.

«Μακαριώτατε Πάτερ καί Δέσποτα, Σεβασμιώτατοι ἅγιοι ἀρχιερεῖς, ἅγιοι πατέρες, Σεβαστοί μου γονεῖς, ἀγαπητοί συγγενεῖς καί φίλοι.

Εὐρισκόμενος ἐνώπιον τῆς ὠραίας Πύλης καί ἀτενίζων τό πρόσωπον τοῦ Ποιμένου μας, τοῦ σήμερον μεταδίδόντος μοι μέ τά μαρτυρικά καί ἁγιασμένα χέρια Του τόν τρίτο καί ὑψιστον βαθμόν τῆς Ἱερωσύνης, ἤτοι τό τῆς ἀρχιερωσύνης λειτούργημα, ἐνθυμοῦμαι τά λόγια τοῦ Ἀποστόλου Παύλου πρὸς τόν ἀγαπημένο του μαθητὴ καί Ἐπίσκοπο: “Τέκνον Τιμόθεε, ... ὁ Χριστός οὐχ ἑαυτόν ἐδόξασεν γεννηθῆναι ἀρχιερέα· ἀλλ’ ὁ λαλήσας πρὸς αὐτόν· Υἱός μου εἶ σύ· ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε”.

Ὅντως, Μακαριώτατε, δέν εἶναι σήμερα ἡμέρα προσωπικῆς μου δόξας, εἰ καί ἡμέρα ἀδιαμφισβήτητης προσωπικῆς μου χαρᾶς. Δέν εἶναι οὔτε ἡμέρα προσωπικῆς μου ἐπιτυχίας, εἰ καί ἡμέρα ὄντως σήμερα, τῆς προσωπικῆς μου “καταπαύσεως” ἐκ τῶν ἔργων μιᾶς 15ετοῦς, ἐναγωνίου πορείας στόν χώρο τῆς Ἱεραποστολῆς στήν Ἀφρική. Σήμερα ὅμως, εἶναι ἡμέρα ὄντως ἀναγεννήσεως ἐνός ἀκόμα τέκνου Σας, μέσα ἀπό τίς δικές σας προσευχές, τῆ διδασκαλία σας, ἀλλά πάνω ἀπό ὅλα μέσα ἀπό τό δικό σας φωτεινό παράδειγμα ζωῆς. Μιᾶς ζωῆς πού ἐκπέμπει τό φῶς τῆς ἀγάπης, τῆς ἀλληλοκατανόησης, τῆς ἀνεκτικότητας, τῆς μακροθυμίας, τῆς δύναμης τῆς πνευματικῆς πού μέ στήριξε τόσα χρόνια, ἀθόρυβα καί διακριτικά καί ὁδήγησε τά βήματα τῆς ἐλαχιστοτήτάς μου εἰς ὁδοὺς σωτηρίας. Γιατί τά μονοπάτια τῆς Ἀφρικῆς ὅλοι μας γνωρίζουμε ὅτι δέν εἶναι πάντοτε φωτεινά, ἀλλά ὑποκρύπτουν πολλάκις κινδύνους, οἱ

όποιοι δέν εἶναι ὁρατοί ἂν λείψει τό Φῶς.

Τό Φῶς αὐτό μου χαρίζεται κάθε ἡμέρα μέσω τῆς δικῆ Σας ἀγάπης γιά τήν ὁποία σήμερα ἔχω νά καυχηθῶ, νά Σᾶς εὐχαριστήσω, ἀλλά καί νά ὑποσχεθῶ ὅτι θά ἀγωνισθῶ μέ τίς μικρές μου δυνάμεις, γιά νά τήν ἐπαυξήσω στό μέγιστο, ὡς ἐλάχιστος ἀποδέκτης καί φορέας τῆς.

Μέσα ἀπό τή δική Σας λοιπόν ἀγάπη, Μακαριώτατε, σήμερα βλέπω καί τόν δικό μου ταπεινό ἀγῶνα καί κατανοῶ τόν ἑαυτό μου ὅχι ὡς “ἐν ἐσόπτρῳ” ἀλλά ὡς μέτοχο τῆς ἐλευθερίας πού μου χαρίστηκε ὅλα αὐτά τά χρόνια μέσα στόν χώρο τῆς Ἱεραποστολῆς, μέσα ἀπό τίς δικές σας εὐχές. Ἀλλά αὐτή ἡ ἐλευθερία, ἀπαιτεῖ ὡς γνωστόν θυσίες, ἔμπρακτες. Ἄν ἔχω λοιπόν γιά κάτι νά καυχηθῶ σήμερα, εἶναι γιά τό ὅτι μέσα ἀπό τή δική σας θυσιαστική πολυετή πορεία στό σεπτό μας Πατριαρχεῖο, διδάχτηκα ὅτι ὁ Ἐπίσκοπος εἶναι, ὁ ἐν μέσῳ τῆς Ἐκκλησίας ἱστάμενος, εἰς τύπον τοῦ ἄχρι θανάτου θυσιασθέντος με-

γάλου Ἀρχηγοῦ καί Τελειωτοῦ τῆς Πίστεως μας καί τοῦ κάθε ἀγῶνα μας. Ἐτσι προσπάθησα τόσα χρόνια νά σταθῶ κοντά στούς Ἀφρικανούς μας ἀδελφούς. “Ὅχι ὡς διδάσκαλος ἀλλά ὡς ἀδελφός.” Ὅχι ὡς ἅγιος ἀλλά ὡς ἀγωνιζόμενος. “Ὅχι ὡς “ἀλώβητος” ἀλλά ὡς πληγωμένος κι ἐγώ ἄνθρωπος, δικός τους, πού ἀγωνίζεται νά ὁδηγήσει, καθοδηγούμενος μέσα ἀπό τόν δικό τους πόνο, πρὸς τήν Χαρά τοῦ Χριστοῦ. Ἰδού λοιπόν πού σήμερα αὐτή ἡ ἀγάπη τήν ὁποία διδάχτηκα καί προσπάθησα ταπεινά νά ζήσω καί νά μεταδώσω, πολλαπλῶς, μου ἀντικαρίζεται.

Πίσω ἀπό τήν σημερινή Πεντηκοστή, κρύβεται ἀφανῶς ἐπίσης, ἓνας ἄλλος μέγας πατέρας, ὅπως ἄλλοστε κι ἐσεῖς πολλές φορές μου ἐπισημάνετε, Μακαριώτατε. Ἐνας δεῦτερος γιά ἐμένα Ἡλίας, κάτω ἀπό τήν μπλωτῆ τοῦ ὁποίου, ἀξιώθηκα νά ὑπηρετήσω τόν χώρο τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τίς δυνάμεις μου, γιά νά φτάσουμε μαζί νά ζήσουμε τή σημερινή χαρά.

Σεβαστέ μου Γέροντα Ἰωάννη,

Εἰ καί μακράν, εἰ καί πολίος καί υπέργνηρος, εἶμαι σίγουρος ὅτι αὐτὴ τῇ στιγμῇ βρίσκεσαι ἐν πνεύματι ἐν μέσῳ ἡμῶν, μαζί μέ τήν ἀγαπητή Συνοδεία μας. Ἀσπάζομαι μέ εὐλάβεια τὰ ἀγιασμένα χέρια σας, σᾶς εὐχαριστῶ γιά ὅλες τίς ἀνεκτίμητες θυσίες πού ἐκάνετε γιά μένα καί προσκυνῶ. Προσκυνῶ, ἰκετεύω Γέροντα, διά τās εὐχάς σου, ὥστε: “τῇ μηλωτῇ σκεπάσας, εἰς οὐρανοὺς ἀναγάγης με” (ἅγ. Ἐφραίμ, “παραίνεις εἰς ἀσκητάς”), σέ αὐτήν τήν στερνή καί καθοριστική στροφή τῆς ζωῆς μου.

Σεβαστοί μου γονεῖς. Βρίσκεστε γιά μιὰ ἀκόμα φορά στό πλάϊ μου σήμερα, γιά νά σταθεῖτε εἰ καί γηραιοί ὄντες, ὡς στήριγμα, στήν μεγάλη αὐτή στιγμή πού ἡ χαρά τοῦ υἱοῦ σας, ἔρχεται νά ἀναμειχθεῖ μέ τήν ἀγωνία γιά τήν μεγάλη ἀνάβαση ἡ ὁποία προβάλλει σήμερα μπροστά του. Μά καμία χαρά δέν εἶναι ἀμέτοχη τῆς λύπης καί κανένας ἀγῶνας δέν ἔχει αἴσιο τέλος ἂν δέν βαπτισθεῖ στόν ἰδρώτα τῆς ὑπομονῆς καί τῆς ἀγωνίας. Αὐτό μοῦ διδάξατε μέ τή ζωή σας. Σᾶς εὐχαριστῶ γιά ὅλα, μά πάνω ἀπό ὅλα γιά τό ὅτι μοῦ δείχνετε καθημερινά τόν δρόμο τοῦ Χριστοῦ. Συγχωρέστε με γιά τίς ἐλλείψεις τῆς νεότητος ἀλλά καί τὰ σφάλματα τῆς ὑπόλοιπής μου ζωῆς καί δώστε μου σήμερα τήν εὐχή σας.

Σεβασμιώτατοι ἅγιοι Ἀρχιερεῖς πού σήμερα τό φιλότιμο, ἡ ἀγάπη σας καί οἱ προσευχές σας γιά τήν ἐλαχιστότητά μου μέ ὀδηγοῦν γιά ἔσχατη φορά στήν εὐλογημένη στιγμή τῆς χειροτονιῆς μου γονυκλισίας, ἐνώπιον τοῦ ἀγίου θυσιαστηρίου. Εἴστε ὅλοι σας, ὁ καθένας σας ξεχωριστά ἕνα σμαράγδι πού θά στολίζει τήν νοντή μου πνευματική στολή, πού θά μέ σκεπάζει ἄχρι τέλους τῆς παρούσης ζωῆς. Σᾶς εὐχαριστῶ ἀπό τὰ βάθη τῆς καρδιάς μου καί στίς εὐχές σας ἐλπίζω καί στηρίζομαι.

Ὁφείλω νά εὐχαριστήσω αὐτήν τήν στιγμή, ἕναν Μητροπολίτη ὁ ὁποῖος ἵσταται ἀθόρυβως μέν ἀλλ’ ἐν δυνάμει καί μερίμνη πατρικῇ ὅλα αὐτά τὰ χρόνια κοντά μου. Ὁ Σεβασμιώτατος ἅγιος Νεαπόλεως καί Σταυρουπόλεως, κ. Βαρνάβας, εἶναι ἕνα πρόσωπο πού θυμᾶμαι ἀπό μικρό παιδί. Δέν μπορῶ νά ξεχάσω τήν παραδειγματική χαρά καί τήν αὐτοθυσία του στήν ὑπακοή στόν Γέροντα ἐπίσκοπο τῆς τροφῶς Μητροπόλεώς μας, τόν μακαριστό κ. Διονύσιο,

πού αὐτὴ τῇ στιγμῇ εὐχεται ἀπό τόν οὐρανό.

Σᾶς εὐχαριστῶ Σεβασμιώτατε πού τόσα χρόνια εἴστε δίπλα μου καί ἡ Μητρόπολη πού μέ ἀνέθρεψε στήν νεότητά μου, συνεχίζει νά μέ στηρίζει, ἀκόμα καί τώρα, σέ αὐτήν τήν ὕστατη στιγμή, μέσῳ τῶν σεβαστῶν ἀντιπροσώπων σας, ἰδιαίτερος τοῦ π. Βασιλείου Βύλριου, τοῦ ἐκ τῆς φοιτητικῆς μου ζωῆς πνευματικοῦ μου καθοδηγητῆ καί προσωπικοῦ μου στηρίγματος, στίς δυσκολότερες στιγμές τῆς Ἱεραποστολικῆς μου πορείας. Ἰδιαίτερες εὐχαριστίες ὀφείλω ἐπίσης στόν ἀγαπητό πατέρα Γεώργιο Μίλκα καί ὅλους γενικά τοὺς ἱερεῖς σας, οἱ ὁποῖοι μέ ἀγάπη καί ἐνδιαφέρον στηρίζουν τό ἔργο μας.

Δέν παραλείπω νά ξεχάσω σέ αὐτό τό σημεῖο τόν αἰμνιστο πατέρα Πολύβιο τόν πνευματικό μου πατέρα κατά τήν δύσκολη ἐποχὴ τῆς ἐφηβίας μου. Τήν εὐχή του νά ἔχω, αἰώνια ἄς εἶναι ἀναπαυμένος, καί ἄς δέεται δι’ ἐμέ ἀπό τόν θρόνο τοῦ Θεοῦ πού τόσα χρόνια μέ ζῆλο ὑπηρετήσε.

Σεβασμιώτατε ἅγιε Πτολεμαῖδος κ. Παντελεήμων, Ἀρχιερατάρχης τῆς Ἀγίας καί Ἱερᾶς Συνόδου, ἕνα εὐχαριστῶ δέν εἶναι σίγουρα ἀρκετό γιά ἕναν ἀρχιερέα τοῦ Θρόνου πού μοῦ στάθηκε δίπλα μου σέ ὅλη τὴ διάρκεια τῆς διακονίας μου ὡς πατριαρχικοῦ ἐπιτρόπου, ὡς πατέρας, ἀδελφός, παγνηγορία καί στήριγμα στίς θλίψεις καί τίς δοκιμασίες μου. Ἐλπίζω ὅτι οἱ δεσμοί πού μᾶς ἐνώνουν θά μείνουν ἔως τέλους ἀδιάρρηκτοι. Προσβλέπω στίς εὐχές καί τήν βοήθειά σας.

Σεβασμιώτατε ἅγιε Πηλουσίου κ. Νάρκισσε, σᾶς εὐχαριστῶ γιά τήν ἀγάπη σας πού τόσο διακριτικά μοῦ δείχνετε. Σᾶς εἶμαι εἰς ἀεί εὐγνώμων. Ἡ ἀπλότητα καί ἡ συνέπειά σας μέ βοηθοῦν ἀφάνταστα.

Ἀλλά σήμερα στέκεται ἀνάμεσά μας καί ἕνας ἀκόμα ἐπίσκοπος πού ἀθόρυβα καί μέ διάκριση, μέ τό χαμόγελο ἄσβεστο, τήν ἐλπίδα στά χεῖλη, τήν ἀνθρωπιά στήν καρδιά του, τήν καλή διαχείριση τῆς Ἐπισκοπῆς του στόν νοῦ του καί τήν ἀγάπη του πρὸς τό πρόσωπό μου ἀμετακίνητη ἀπό τήν πρώτη στιγμή πού βρεθήκαμε μαζί, εἶναι αὐτός πού διέλυσε τὰ νέφη πού ἄδικα σκέπαζαν τόν οὐρανὸ τῆς ὑπάρξεώς μου. Τόν δέχθηκα μέ χαρά ὡς ἐπίσκοπό μου στήν Νότια Μαδαγασκάρη καί στάθηκα κοντά του ὅσο μποροῦσα περισσότερο. Ὡς ἀντίτιμο ἔλαβα

στήν ζωή μου έναν δεύτερο Πρόδρομο, ένα δεύτερο ἄγγελο πού ἔβαλε τέλος σέ μία μακρόχρονη δοκιμασία μου καί μέ ἐνήγαγε ἐκ λάκου τλαιπωρίας, στή γῆ τῆς προσωπικῆς μου ἐπαγγελίας. Θεοφιλέστατε ἅγιε Τολιάρας καί Νοτίου Μαδαγασκάρης κ. Πρόδρομε, εἴστε πατέρας μά πάνω ἀπό ὅλα ἀδελφός μου. Σᾶς εὐγνωμονῶ γιά τήν ἀγάπη σας καί σᾶς ἐπαινῶ γιά τό ἔργο σας.

Σεβαστέ μου πατέρα Σέργιε, πατέρα καί φίλε τοῦ Πατριαρχείου μας. Σήμερα ἡ παρουσία σου ἐδῶ, ὡς προΐσταμένου τῆς ἐνορίας τῆς Ἀγίας Τριάδος Κηφισιάς, ἀποδεικνύει τήν ἀληθινή ἀγάπη ὅλων σας στήν ἐνορία. Αὐτήν τήν ἀγάπη πού ἔλειψε ἀπό τόν κόσμο. Τήν ἀγάπη πού στέκεται δίπλα στίς χαρές τῶν ἀδελφῶν καί ὄχι μόνο στίς λύπες τους. Μέ συγκινεῖ ἰδιαίτερα τό ἐνδιαφέρον σας. Σᾶς εἶμαι εἰς αἰεὶ εὐγνώμων.

Ἐλλογιμώτατε καθηγητά μου κ. Θωμᾶ Ξένε, εἰ καί ἀπὼν γιά ἔκτακτους οἰκογενειακοὺς λόγους, δι' ἐμέ ἀντιπροσωπεύετε τόν ἀκαδημαϊκό κόσμο μου. Στήν Πολυτεχνική Σχολή τοῦ Πανεπιστημίου μας βρῆκα ἀνθρώπους σάν ἐσᾶς, τοῦ πνεύματος πού μέ φιλότιμο καί ζῆλο, μοῦ δίδαξαν πάνω ἀπό ὅλα τόν δρόμο τῆς διανόησης καί τῆς ὀρθῆς λογικῆς καί κρίσης. Ἐνα ἀπό τά πολυτιμότερα ἐφόδια πού ἀπέκτησα στήν φοιτητική μου ζωή, πέραν τῶν θεολογικῶν γραμμάτων. Σᾶς εὐχαριστῶ ὅλους καί σᾶς εἶμαι εἰς αἰεὶ εὐγνώμων, γιά τήν ἐν Χριστῷ διδασκαλία πού μοῦ προσφέρατε.

Πατέρα καί ἀδελφέ μου κ. Νόστη Ψαρᾶ. Ἰδού πού ὁ συγγενής σου, τό “δικό σας παιδί” ὅπως μέ ἀποκαλοῦσες, ἀναβαίνει τήν τελευταία βαθμίδα, στήν διακονία τῶν ἀδελφῶν μας καί τοῦ συνανθρώπου. Σέ εὐχαριστῶ ἐσένα καί στό πρόσωπό σου ὅλη τήν Ἀδελφότητα Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς, ἀλλά καί ὅλους τοὺς συλλόγους πού στάθηκαν καί στέκονται δίπλα μου στὸν ἀγῶνα μου.

Σεβαστοί μου πατέρες, ἀγαπητοί συγγενεῖς καί φίλοι. Κύριε ἀντιδῆμαρχε Εὐδόσμου καί συγγραφέα, ἀγαπῆτέ μου, κ. Σωτήρη Νικολαΐδη. Ἀνθρώποι πού στέκεστε δίπλα μου μέ τήν προσευχή σας, τήν στήριξη πού μοῦ προσφέρετε, τήν ἀγάπη καί τήν καρδιά σας. Αὐτήν τὴ στιγμή εἴστε ἡ ἔμπρακτε δι' ἐμέ ἐπιβεβαίωση τῆς κλήσεως τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ. Ὁ Κύρι-

ος νά σᾶς ἀνταποδίδει ἑκατονταπλάσια τήν ἀγάπη σας. Σᾶς εὐχαριστῶ, θά εἶμαι πάντα κοντά σας καί θά προσβλέπω στήν ἀνεκτίμητη ἀξία στήριξή σας.

Μακαριώτατε Πάτερ καί Δέσποτα, πολυσέβαστέ μας Πατριάρχα καί Πάπα Ἀλεξανδρείας καί πάσης Ἀφρικῆς, κ.κ. Θεόδωρε Β', ἐπανέρχομαι καί πάλι σέ ἐσᾶς γιατί ἔτσι πρέπει καί ἀρμόζει συνειδησιακά νά πράξω κατ' αὐτὴν τὴν πανίερη στιγμή.

Ἡ Ἐκκλησία εἶναι μία κοινωνία ἀγάπης πού χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὴν συλλογικότητα καί τὴν ἐνότητα. Αὐτὸ δηλώνει ἐξ ἄλλου καί ὁ Παῦλειος ὁρισμὸς τῆς “Σῶμα Χριστοῦ” (Α' Κορ. 12,12). Αὐτὸ διδασκόμαστε καθημερινά καί ἀπὸ τό δικό Σας παράδειγμα ζωῆς. Γύρω ἀπὸ τό πρόσωπο τοῦ Ποιμένα συνοψίζεται ὅλη ἡ Ἐκκλησία. Αὐτὴ ἡ συνειδητοποίηση τοῦ ἐνωτικοῦ καί συλλογικοῦ χαρακτῆρα τῆς ταυτότητας τῆς Ἐκκλησίας, εἶναι τό μέγιστο δῶρο πού ἀπεκόμισα τόσα χρόνια καί ἀπορρέει ἀπὸ τό πρόσωπο καί τό ἥθος Σᾶς πρωτίτως Μακαριώτατε, ἀλλά καί τόν φιλόανθρωπο χαρακτῆρα τοῦ Πατριαρχείου μας. Ὅταν κάποιος θελήσει νά ἐνσκύψει ἐπάνω στὸν ἀνθρώπινο πόνο, τότε κατανοεῖ καί τὴν ἐννοια τοῦ “ἀγίου” στήν Ἐκκλησία. Οἱ πιστοὶ τότε καλοῦνται ἐνσυνειδήτως “ἅγιοι” ἐντὸς μας, ὡς συλλογικὴ ὄντοτητα, “ἐν ἐνὶ στόματι καί μιᾷ καρδίᾳ”. Εἶναι τό “βασιλεῖον ἱεράτευμα”. Τό καύχημα καί ἡ χαρὰ τοῦ κάθε Ἐπισκόπου, τό ὅποιο φέρει ἐντὸς του τὴν ἱερὴ καί πνευματικὴ ὑπόσταση, ἄνευ ἐξαιρέσεων, γιά νά ὁδεύει αἰωνίως, ὡς ἓνα σῶμα πρὸς τὴν ἐνότητα, ἡ ὁποία εἶναι καί ὁ ἀνώτερος σκοπὸς τῆς θείας Οἰκονομίας.

Σέ λίγο, ὅταν τὰ ἁγιασμένα Σας χέρια θά ἀκουμποῦν ἐπάνω μου Μακαριώτατε, τότε εὐχνηθεῖτε παρακαλῶ, νά μείνει μέσα μου ἄσβεστη αὐτὴ ἡ προσευχή, αὐτὴ πού μέ κράτησε τόσα χρόνια στήν Ἱεραποστολή καί στήν ταπεινὴ μου διακονία στό Πατριαρχεῖο μας, παρά τίς ἀναρίθμητες δοκιμασίες. Εὐχνηθεῖτε, καί ἂν πέσουν τὰ πολυτίμητα δάκρυά Σας ἐπάνω μου, ἅς εἶναι μαζί μέ τίς εὐχές Σας, δι' ἐμέ, “τό μύρο τό καταβαίνων ἐπὶ τὴν ᾠαν” τῶν πρώτων αὐτῶν ἀρχιερατικῶν μου ἐνδυμάτων, γιά νά σταθοῦν ἐπ' αὐτῶν, ὡς πολύτιμοι μαργαρίτες, λάμποντες ἀνά τοὺς αἰῶνες. Γιά νά μοῦ θυμίζουν, τὴν ἀδιαμφροσβήτητη εὐαγγελικὴ ρῆση, καί προσωπικὴ μου ταπεινὴ δέηση, ἰδιαιτέρα γιά τὴν νεοσύστατη Ἐπισκοπὴ τῆς Μπούνια

καί Κισανγκάνι τήν ὁποίαν καλοῦμαι ἐκ τοῦ νῦν, θυσιαστικῶς νά ὑπηρετήσω: “Πάτερ ἅγιε, τήρησον αὐτούς ἐν τῷ ὀνόματί σου ᾧ δέδοκάς μοι, ἵνα ὧσιν ἔν καθὼς ἡμεῖς...ἵνα ὧσι τετελειωμένοι εἰς ἓν”. Ἀμήν. Τήν εὐχή σας Μακαριώτατε»

«Θεοφιλέστατε ἅγιε ἐψηφισμένε Ἐπίσκοπε Μπού- νιας καί Κισανγκάνι κ. Πολύκαρπε

Τά λόγια σου καί μόνον φτάνουν γιά νά ἀποδεί- ξουν τήν ἀγάπη σου πρὸς τό πρόσωπο τοῦ Πατριάρ- χη καί κατ’ ἐπέκτασιν πρὸς τήν Ἐκκλησία. Καί φυ- σικά δέν εἶναι γιά μένα κάτι τό πρωτόγνωρο.

“Ὅσα εἰπώθηκαν μέ τόση ἀγάπη ἀπό ἐσένα αὐτήν τήν στιγμή πρό τῆς χειροτονίας σου, εἶναι αὐτά πού βλέπουμε ἐδῶ καί 15 χρόνια νά συμβαίνουν ἀναφο- ρικά μέ τό πρόσωπό σου.

“Ὀντως, υἱέ μου καί ἐγώ ὁ Πατριάρχης σου καί Πατέρας σου δικαιουῦμαι νά πῶ σήμερα, “τέκνον μου, Πολύκαρπε, ... Υἱός μου εἶ σύ, ἐγώ σήμερον γε- γέννηκά σε”.

Ξεκίνησες ὡς φοιτητής τοῦ Πολυτεχνείου νά ἀνα- ζητεῖς τήν ἀνώτερη πνευματικότητα στή ζωή σου. Δέν ἀρκέστηκες στά γράμματα καί στήν ὀρθολογι- στική σκέψη ἄν καί σοῦ ἄρεσε πάντοτε ὁ ρεαλισμός καί ὁ οὐτοπισμός πού κυριαρχεῖ στήν σκέψη τῆς σύγχρονης κοινωνίας.

Στόν τρίτο χρόνο τῆς φοιτητικῆς σου ζωῆς δι-

έκοψες προσωρινά τήν φοίτησή σου γιά νά ἀφιερώσεις τόν ἑαυ- τό σου στόν Θεό καί στήν ὑπακοή τήν ὁποία ἔθεσες πάνω ἀπό κάθε τι στήν ἐκκλησιαστική σου πορεία. Μετά ἀπό 16 χρόνια κοινοβιακοῦ βίου, κοντά στόν Γέροντα Ἰωάννη στήν Σκήτη τῆς Ἁγίας Ἄννας στό Ἅγιο Ὄρος, ἀποφάσισες νά ἀκο- λουθήσεις μέ τήν εὐλογία τῆς συ- νοδείας σου τόν δρόμο τῆς ἔσχα- τής θυσίας πού ἦταν γιά σένα ἡ Ἱεραποστολή.

Στή Μαδαγασκάρη ἀφιερώθη- κες στήν προσφορά στόν συνάν- θρωπο ἐνῶ συνέχισες ταυτόχρο- να, ὁλοκλήρωσες καί διεύρυνες τίς

πανεπιστημιακές σου σπουδές στό Πολυτεχνεῖο καί στή Θεολογική Σχολή.

Κανείς μας Πολύκαρπε δέν ξεχνάει τό γεγονός, ὅτι ἀφοσιώθηκαν τόσο πολύ στήν διακονία τῶν Ἀφρι- κανῶν ἀδελφῶν πού σέ σύντομο χρονικό διάστημα ἔμαθες τά Μαλαγκάσι στήν Μαδαγασκάρη καί δέ- θηκες τόσο πολύ μέ τόν κόσμο ἐκεῖ, ὥστε νά σέ θε- ωροῦν φίλο καί πατέρα τους ἀκόμα καί οἱ τοπικοί ἄρχοντες καί ἀρχές.

Ἡ ἄοκνη διακονία σου στόν Νότο τῆς Μαδαγα- σκάρης μάλιστα, ἐπέφερε τοὺς μέγιστους πνευμα- τικούς καρπούς, ὥστε νά ἀξιωθεῖς νά δεῖς τόν τόπο στόν ὁποῖο ὑπηρετήσες ἐπὶ 12ετίας, νά ἀναδικνύ- εται σέ Ἐπισκοπή, νά δέχεται τόν πρῶτο τοῦ Ἐπί- σκοπό του καί σύ νά ἀναλαμβάνεις πρωτοσύγκελ- λος δίπλα στόν ἀγαπητό Πατέρα καί ἀδελφό σου, στόν Ἐπίσκοπο Τολιάρας καί Νοτίου Μαδαγασκά- ρης κ. Πρόδρομο.

Ἀκόμα θυμᾶμαι τά γράμματά σου καί τίς ἐπιστο- λές, στίς ὁποῖες μοῦ ἀφηγώσουν μέ υἱική ἀγάπη τοὺς κινδύνους, τίς χαρές σου καί τίς λύπες, μαζί μέ τοὺς πειρασμούς σου.

Ἀλλά Πολύκαρπέ μου γνώριζε ὅτι ὁ Πατριάρχης σου βρισκόταν δίπλα σου κάθε στιγμή, προσευχό- ταν καί σέ συμβούλευε μέ ἀγάπη καί ἰδιαίτερη συ- μπάθεια, γιατί ἔβλεπε τόν κόπο καί τήν ἀγάπη μέ τήν ὁποία δούλευες γιά τήν Ἱεραποστολή.

Μέ κίνδυνο τῆς ζωῆς σου πήγαινες στίς ἔρημες καί πιά ἀπομακρισμένες περιοχές τίς ὁποῖες ὅπως ἔλεγες λάτρευες, γιατί ἐκεῖ συναντοῦσες τόν ἀνθρώπινο πόνο, τήν φτώχεια, τήν ἀσθένεια, τά δάκρυα, ἀλλά καί τήν χαρά πού σοῦ ἔδινε ἡ προσφορά τοῦ ἐλάχιστου ἐκείνου φαγητοῦ, τῶν φαρμάκων, τῆς βοήθειας πού ἔπαιρνες μαζί σου πάντοτε γιά νά δώσεις στόν κόσμο μας.

Μοῦ ἔλεγες ὅτι καθόσουν ὥρες ἀτελείωτες κάτω ἀπό τόν ἑναστρο οὐρανό καί ἀπολάμβανες τούς μυστικούς ἤχους τῶν κυμμάτων τοῦ Ἰνδικοῦ Ὤκεανοῦ πού γιά σένα ἦταν οἱ πιά ὁμορφες ψαλμωδίες, ἡ πιά μεγάλη παρηγοριά σου στόν δύσκολο ἀγῶνα σου. Ποτέ δέν ἔμεινες ὁμως μόνος.

Τό ἔλεγες πολλές φορές. Ποτέ ὁ ἄνθρωπος πού δουλεύει γιά τόν Χριστό δέν μένει μόνος του σέ αὐτή τήν ζωή.

Χαιρόσουν ὅταν τά μικρά παιδιά μαζευόντουσαν γύρω, ἄλλοτε γιά νά ἀκούσουν τίς ταπεινές, ἀπλές σου κατηχήσεις, ἄλλοτε γιά νά παίξουν ἀκόμα μαζί σου, ἄλλοτε γιά νά σοῦ ποῦν τόν πόνο τους.

Καί στό Κονγκό ὁμως ὅπου σέ μετακίνησε ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ καί ἡ ἀπόφαση τῆς Ἐκκλησίας, ἔκανες ὑπακοή καί σέ σύντομο χρονικό διάστημα, ἔμαθες πολύ καλά τά Λινγκάλα, τήν γαλλική καί τώρα ἀσχολεῖσαι καί μέ τήν ἐκμάθηση τῆς Σουαχίλι.

Ἀλλά ἐδῶ Πολύκαρπέ μου ὁ ρόλος σου δέν ἦταν ἀπλά κατηχητικός, οὔτε μόνο φιλανθρωπικός.

Ἐδῶ δούλεψες γιά τήν θεμελίωση καί ὀργάνωση μιᾶς νεοσύστατης Ἐπισκοπῆς ὑπό τήν ἐποπτεία καί καθοδήγηση τοῦ Πατριάρχου σου καί ἀνταποκρίθηκες στά μέγιστα. Προσπάθησες καί πάλι νά ἀφομοιωθεῖς μέ τόν κόσμο καί νά γίνεις γιά δεύτερη φορά θυσία γιά τόν κόσμο τῆς Ἀφρικῆς καί δῆ τοῦ Κονγκό, πού ἂν καί δύσκολος, δέν δίστασες ποτέ νά τόν ἀγαπήσεις καί νά τόν ὑπηρετήσεις. Καί ὁ κόσμος αὐτός σήμερα Πολύκαρπέ μου σέ ἀμείβει.

Ὅντως, πολύ σωστά ἀνέφερες ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶναι μιᾶ κοινωνία ἀγάπης. Ἡ πρώτη γιά τήν ἀκρίβεια κοινωνία ἀγάπης. Ὅντως ἡ ἐνότητα τῆς Πίστεως καί ἡ Κοινωνία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἶναι ὁ ἀπώτερος σκοπός τῆς θείας Οἰκονομίας.

Ναί Πολύκαρπέ μου. Σέ λίγο, τά χέρια αὐτά πού ἔχουν ψηθεῖ κάτω ἀπό τόν Ἀφρικάνικο ἥλιο, πού

ἔχουν ἀκουμπήσει τά ἀθῶα μέτωπα χιλιάδων παιδιῶν πού βασανίζονται ἀπό τήν πείνα καί τήν φτώχεια, πού δέν διστάζουν νά πιάσουν τήν ξύλινη ἱεραποστολική ράβδο, γιά νά στηρίξουν τά κουρασμένα πόδια ἐνός γηραιοῦ ἀλλά ἀκμαίου Πατριάρχου, θά ἀκουμπήσουν ἐπάνω σου.

Καί θά σοῦ παραδώσουν τό ὑπέρτατο Ἐπισκοπικό ἀξίωμα. Αὐτό τό ἀξίωμα δέν σοῦ χαρίζεται σήμερα ὡς ἀντίδωρο τῶν κόπων σου μόνον.

Δέν σοῦ χαρίζεται σήμερα ὡς δίκαια ἀνταπόδοση τῆς ἀγάπης καί ἀφοσίωσης ἐν ταπεινώσει, πού ἔδειξες τόσα χρόνια πρός τόν συνάνθρωπό σου, πρός τήν Ἐκκλησία καί τό Πατριαρχεῖο σου.

Σοῦ χαρίζεται ἅγιε ἐψηφισμένε, Ἐπίσκοπε Μπούνιας, Κισανγάνι, ὡς ἐφόδιο γιά τήν μετέπειτα πορεία τοῦ ἔργου σου. Καλεῖσαι νά τελειώσεις αὐτό πού τόσο ὁμορφα ξεκίνησες καί γιά τό ὅποιο χαροποίησες τόν Πατριάρχη σου ὅσο καί τόν Γέροντά σου τόν Ἰωάννη καί τή συνοδεία σου, ἀλλά καί τούς γονεῖς σου καί τήν οἰκογένεια καί τόν κόσμο σου.

Πολύκαρπέ μου, χτίσε τήν Ἐκκλησία πού σοῦ ἐνεμπιστεύεται ἡ Χάρις τοῦ Παναγίου Πνεύματος σήμερα. Χτίσε τήν ἀγάπη στό ποίμνιο πού σοῦ χαρίζεται, γιατί ἐσύ πρῶτος τό ἀγκάλιασες καί στάθηκες δίπλα του ὡς πατέρας. Σήκωσε τήν ράβδο σου ὄχι πρός ἐμπαθῆ ἀλλά πρός παιδαγωγική αἰδέυση τῶν ἀδελφῶν σου.

Συνέχισε νά σκύβεις μέ συμπάθεια, ὑπομονή καί καρτερία πάνω στήν ἀνθρώπινη ἀδυναμία. Παιδεύε ἀλλά καί συγχώρα. Ἀγάπα ὁμως ὅλον τόν κόσμο πού σέ ἀγαπᾷ ἢ ὄχι. Χάρισε τήν Χάρη πού σήμερα σοῦ χαρίζεται χωρίς καμία διάκριση καί ναί, ὅπως εἶπες, συνέχισε νά βλέπεις τήν ἀγιότητα ὡς ἀγῶνα πρός τήν τελειότητα καί ὄχι ὡς ἀναμαρτησία ἢ ὡς ἐπίκτητη μαγική χάρη πού ξεχωρίζει τούς ἀνθρώπους σέ ἁμαρτωλούς ἢ ἐναρέτους.

Προσεύχομαι γιά σένα παιδί μου καί εὐχομαι μέ τήν Χάρη τοῦ ἐν Τριάδι Κυρίου καί Θεοῦ μας, νά τηρήσεις αὐτούς πού σήμερα σοῦ χαρίζονται καί σοῦ ἐνεμπιστεύονται, “τετελειωμένους εἰς ἓν”, “ἵνα ὦσιν ἐν καθῶς ἡμεῖς”, ἐν Χριστῷ, στήν τελευταία σου αὐτή πορεία πρός τήν αἰωνιότητα. Ἄς εἶσαι πάντα ἄξιος».

Ἀπό τό Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας

Γιά πρώτη φορά ό Άγιασμός τών ύδάτων στή Λαμπάσα στά νησιά Φίτζι

Τήν Κυριακή, 14 Ίανουαρίου, απόδοση τής έορτής τών Θεοφανείων, μετά τό πέρας τής θείας Λειτουργίας, πού τελέστηκε στόν Ίερό Ναό τών Άγίων Άθανασίου καί Νικολάου στήν πόλη Λαμπάσα τών νησιών Φίτζι, τελέστηκε γιά πρώτη φορά στήν παραλία Κοροβάτου ό Άγιασμός τών ύδάτων καί ή κατάδυση τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, από τόν π. Μιχαήλ Ψαρομμάτη, φιλοξενούμενο κληρικό τής Ίερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Αὐστραλίας, συμπαραστατούμενο από τόν έφημέριο τής τοπικῆς Ένορίας τής Λαμπάσα, π. Ἀλέξιο Nand. Στήν τελετή, συμμετείχαν καί συμπανηγύρισαν οί νεοφώτιστοι ένορῖτες καί κατηχούμενοι τής μακρινῆς καί απομονωμένης Ὁρθόδοξης κοινότητας.

Άκολούθησε έόρτια τράπεζα, όπου όλοι οί παρευρισκόμενοι γεύτηκαν τά έδέσματα, πού εἶχαν προετοιμάσει μέλη τής Ένορίας. Κατά τή διάρκεια τής ήμέρας, συνεχίστηκαν τά μαθήματα κατηχήσεως ένηλίκων, πού πραγματοποιιοῦνταν αὐτές τίς ήμέρες στή Λαμπάσα από τούς ιερεῖς καί τήν Πρεσβυτέρα Σταυρούλα Ψαρομμάτη.

Κλείνοντας τήν ήμέρα τών έορταστικῶν έκδηλώσεων, ό π. Μιχαήλ μετέφερε τήν πατρική στοργή καί μέριμνα τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Νέας Ζηλανδίας κ. Μύρωνα, καθώς καί τίς έόρτιες εὐχές του γιά ένα έλπιδοφόρο, εὐφρόσυνο καί δημιουργικό νέο έτος.

Η μικρή ιεραποστολική Ὁρθόδοξη Κοινότητα στήν Λαμπάσα, ίδρύθηκε από τόν πατέρα Βαρνάβα Ναῖρ, ό όποῖος κοιμήθηκε έν Κυρίῳ τό έτος 2022. Ὁ αείμνηστος πατήρ Βαρνάβας, μαζί μέ τήν Πρεσβυτέρα Μαρία, έχουν κάνει εξαιρετική ιεραποστολική δουλειά, προσελκύοντας τούς ανθρώπους, μέσα από τήν άγάπη τους γιά τόν Χριστό καί τόν πλησίον.

Ὁ π. Ἀλέξιος, πνευματικό τέκνο τοῦ π. Βαρνάβα, χειροτονήθηκε Ίερέας πρόπερσι καί έχει αναλάβει τήν τοπική Ὁρθόδοξη Κοινότητα. Μαζί μέ τήν Πρεσβυτέρα του, συνεχίζουν τό θεάρεστο έργο, καί προσφέρουν τή ζωή τους, καταβάλλοντας άοκνες προσπάθειες ώστε νά μεγαλώσουν τήν Ένορία. Ὁ π. Ἀλέξιος, όδηγεῖ μόνος του γιά δυόμιση ώρες, ώστε νά μετα-

φέρει όλους τούς ένορῖτες στήν Κυριακάτικη θεία Λειτουργία. Ἀφοῦ τελέσει τή θεία Εὐχαριστία, παραχωρεῖ γεῦμα, δημιουργεῖ εὐκαιρίες πνευματικῆς συναναστροφῆς καί κατόπιν πηγαίνει τούς ένορῖτες πίσω στά σπίτια τους.

Άπό τήν Ίερά Μητρόπολη Νέας Ζηλανδίας

«Εὐαγγελισμός. Ἀνασυγκρότηση τῆς Ὁρθοδόξου Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἀλβανίας ἀπὸ τὰ ἐρείπια»

Στὰ τέλη τοῦ 2023 οἱ ἐκδόσεις Μπαρμπουνάκη κυκλοφόρησαν στὴ Θεσσαλονίκη τὴν ἀξιόλογη μελέτη τοῦ Ἑλληνοαμερικανοῦ κληρικοῦ π. Στεφάνου Ρίτσι Δρ Θ. μέ τίτλο: «Εὐαγγελισμός. Ἀνασυγκρότηση τῆς Ὁρθοδόξου Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἀλβανίας ἀπὸ τὰ ἐρείπια». Τό βιβλίο ἀναφέρεται στὴν ἀνασύστασιν τῆς διαλυμένης ἀπὸ τὸν ἐξοντωτικὸ ἀθεϊστικὸ διωγμὸ Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας στὴν Ἀλβανία, μέ τίς ἐμπνευσμένες πολὺμοχθες προσπάθειες τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Τιράνων, Δυρραχίου καὶ πάσης Ἀλβανίας κ. Ἀναστασίου.

Πρόκειται γιὰ μία τεκμηριωμένη ἔρευνα, ἡ ὁποία παρουσιάζει: α) τὴ μεταφορὰ τοῦ ἀναστάσιμου μηνύματος τοῦ Εὐαγγελίου στὴν πολυθρησκευτικὴ Ἀλβανία μέ τὸ κήρυγμα καὶ τίς ποικίλες ποιμαντικές, διοικητικές, μορφωτικές, κοινωνικές, οἰκολογικές καὶ διαθρησκευτικές ἐμπνευσμένες πρωτοβουλίες, β) τὴν πρόσληψή του ἀπὸ τοὺς ἀποδέκτες στὴ χώρα ἐν μέσῳ ποικίλων ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν δυσκολιῶν, γ) τὴν ἀναστάσιμη ἀκτινοβολία τοῦ παραδείγματος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἀλβανίας στὴν Οἰκουμενή. Ἡ μεθοδολογία τῆς μελέτης πού βασίζεται στό σχῆμα τῆς ἐπικοινωνίας, ἡ σπουδὴ τῆς βιβλιογραφίας καὶ τῶν πηγῶν, ἡ ποιοτικὴ ἔρευνα γιὰ τὴν πρόσληψιν τοῦ μηνύματος καὶ ἡ πληρό-

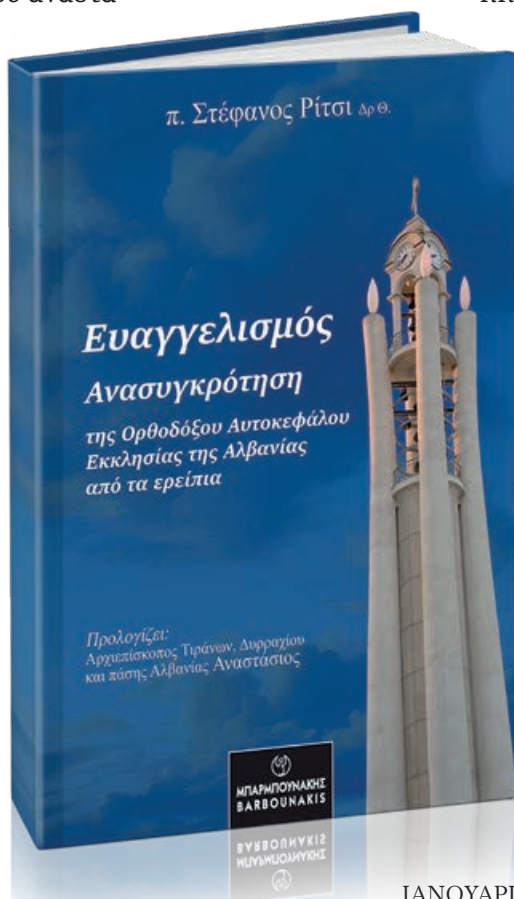
τητα καὶ ἐγκυρότητα τῶν πληροφοριῶν γιὰ τὸ θαυμαστὸ ἔργο πού ἐπιτελέστηκε στὴν Ἀλβανία ἐπὶ 32 χρόνια (1991-2023) ἀπὸ τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Ἀναστάσιο καὶ τοὺς συνεργάτες του συνιστοῦν ἓνα ἀξιοσημείωτο σύγγραμμα.

Εἶναι γραμμένο μέ γλαφυρὸ ὕφος καὶ εἶναι πολὺτιμο ὄχι μόνον γιὰ τοὺς εἰδικούς ἐρευνητές, ἀλλὰ παρουσιάζει ἐνδιαφέρον καὶ στοὺς ἀναγνώστες πού ἐπιθυμοῦν νὰ γνωρίσουν ἀπὸ κοντὰ τὴν ἀνάστασιν τῆς σταυρωμένης Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας στὴν Ἀλβανία. Τό βιβλίο προλογίζει ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀλβανίας κ. Ἀναστάσιος, ὁ ὁποῖος ὑπογραμμίζει τὴν ἰδιότυ-

πη σκληρότητα τοῦ ἀθεϊστικοῦ διωγμοῦ στὴν πολὺπαθὴ Ἀλβανία, ἡ ὁποία ὑπαγόρευσε καὶ τὴ συνακόλουθη προσαρμογὴ τῆς πολὺπονης προσπάθειας γιὰ τὸν εὐαγγελισμό καὶ τὴν ἀνασυγκρότησιν τῆς θαμμένης στὰ ἐρείπια ἀφανισμένης Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας (1945-1991). Συγχρόνως τονίζει τὴν ἱεραποστολικὴ ἐμπειρία καὶ τὸ ἥθος τοῦ συγγραφέα καὶ στενοῦ συνεργάτη τοῦ π. Στεφάνου Ρίτσι στὴν Ἀλβανία, ὁ ὁποῖος ἤδη ἀπὸ τὴν παιδική του ἡλικία εἶχε ζήσει κοντὰ στὸν Ἀρχιεπίσκοπο κ. Ἀναστάσιο στὴν Κέννα μέ τοὺς γονεῖς του π. Μαρτίνο καὶ πρεσβυτέρα Οὐρανία Ρίτσι πολὺτιμους συνεργούς του στὴν προσπάθεια τῆς Ἀφρικῆς.

Ἑορτὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ 2024

Δήμητρα Α. Κούκουρα
Ὁμότιμη Καθηγήτρια Ὁμλητικῆς
Τμήμα Θεολογίας Α.Π.Θ.

Ἡ Ἱεραποστολή καί ἡ ἠθική συγκρότηση τοῦ πιστοῦ

Ἡ ζωή μέσα στήν Ἐκκλησία παρουσιάζει μία ἀξιοθαύμαστη συνέχεια. Ὅλες οἱ ἀρετές τῶν πιστῶν συνδέονται λ.χ. μεταξύ τους (ἡ προσευχή θεωρεῖται ὅτι εἶναι ἡ μντέρα τῶν υπόλοιπων ἀρετῶν¹, ἡ ταπείνωση θεωρεῖται ἡ βάση τους²). Ἡ λατρευτική ζωή δέν ἐντοπίζεται μόνο στό χώρο τοῦ ναοῦ, ἀλλά ἐξακτινώνεται στήν καθημερινότητα τοῦ πιστοῦ καί τή διαποτίζει. Αὐτό πού

Κείμενο Εἰσήγησης στό Ἱεραποστολικό Συνέδριο
τοῦ Πανελληνίου Χριστιανικοῦ Ὁμίλου Ὁρθοδόξου
Ἱεραποστολῆς, Ἀράχωβα, Αὐγούστος 2018

1. Βλ. Μάρκου Ἐρημίτου, Περί τῶν οἰομένων ἐξ ἔργων δικαιούσθαι 33, PG 65, 936B, Γ. Μαντζαρίδου, Χριστιανική Ἠθική II, I.M.M. Βατοπεδίου, Ἅγιον Ὄρος ³2015, σ. 148.
2. Βλ. Γ. Μαντζαρίδου, ὁ.π., σ. 81. Γιά τό λόγο αὐτόν καί οἱ ἀρετές χαρακτηρίζονται ὡς ὁμοούσιες, ἐνῶ ἀντίστοιχη σύνδεση καί ἀλληλεξάρτηση παρατηρεῖται καί στήν περίπτωση τῶν ἀνθρώπινων παθῶν, βλ. ὁ.π., σ. 62 ἐξ., 78.

πιστεύουν οί χριστιανοί (τό λεγόμενο δόγμα) δέν μπορεί νά εἶναι ἀσύνδετο ἀπό ἐκεῖνο πού ζοῦν (δηλαδή τό ἥθος τους). Οἱ θεῖες ἐντολές δέν εἶναι αὐτονομημένες ἀλλά παρουσιάζουν μιά ἐνότητα³.

Πολλά θά μπορούσαμε λοιπόν νά ποῦμε πάνω σέ αὐτό. Ὑπάρχει ὅμως καί ἓνα σημεῖο, στό ὁποῖο ἡ πρακτική τῶν Ὁρθοδόξων χριστιανῶν τῆς ἐποχῆς μας δυστυχῶς ὑστερεῖ καί λίγο πολύ αὐτονομεῖται ἀπό τήν ὑπόλοιπη ἐκκλησιαστική ζωή. Καί αὐτό εἶναι βέβαια ἡ Ἱεραποστολή. Ἡ Ἱεραποστολή, ἡ ὁποία θεωρεῖται ἀπό τό ἐκκλησιαστικό πλήρωμα σάν ἓνα ἀπόμακρο καθῆκον, ἐπιφορτισμένο ἀποκλειστικά σέ κάποια μέλη τῆς Ἐκκλησίας, ἥ κάτι πού ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀφοροῦσε παρελθοῦσες ἀνάγκες τοῦ σώματος τῶν πιστῶν.

Βέβαια, δέν χρειάζεται νά ἐπιχειρηματολογήσουμε ἰδιαίτερα, ἐάν θέλουμε νά τονίσουμε τή σημασία τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου γιά τήν ἐκκλησιαστική ζωή. Καί μόνο τό γεγονός, ὅτι πρόκειται γιά ἐντολή τοῦ Κυρίου⁴, ἀρκεῖ γιά νά καταδείξει τή βαρύτητά της. Ἐπιπλέον, ὅπως συμβαίνει μέ τό σύνολο τῶν θεῶν ἐντολῶν, αὐτές δέν ἀπευθύνονται στό στενό πλαίσιο τῶν ἀκροατῶν τοῦ Ἰησοῦ, οὔτε στούς συγχρόνους τους μονάχα. Ἀφοροῦν κάθε μαθητή καί ἀκόλουθο τοῦ Κυρίου σέ ὅλη τήν ἔκταση τῶν αἰώνων τῆς Χριστιανοσύνης, κάθε πιστό πού ἐπιλέγει τή στενή καί τεθλιμμένη ὁδó σέ κάθε γωνιά τῆς ἀνθρώπινης Ἱστορίας.

Ὁφείλουμε ὁπωσδήποτε νά διευκρινίσουμε στό σημεῖο αὐτό, ὅτι ὑφίσταται μιά παρεξήγηση ἐδῶ. Ὡς Ἱεραποστολή συνηθίζουμε νά ἐννοοῦμε τή λεγόμενη ἐξωτερική Ἱεραποστολή. Στήν παράδοση καί τή συνείδηση τῆς Ἐκκλησίας μας, ὥστόσο, ἡ ἱεραποστολική δράση λογίζεται ἐνιαία. Ἡ, μέ ἄλλα λόγια, ἡ Ποιμαντική καί ἡ ἱε-

ραποστολική δράση τῆς Ἐκκλησίας παρουσιάζει μιά ἀξεδιάλυτη ἐνότητα⁵. Ἡ Ἱεραποστολή ἐκφράζει πρωτίστως τή μαρτυρία τοῦ σωτηριώδους μηνύματος τοῦ Θεοῦ στόν κόσμο, τή διáδοση τοῦ χαρμόσυνου νέου γιά τή νίκη ἐπί τοῦ θανάτου καί τήν εἴσοδο στή Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν. Αὐτό τό ἔργο εἶναι διαρκές γιά τήν πορεία τῆς Ἐκκλησίας μέσα στό χρόνο καί ἔχει οἰκουμενικό, παγκόσμιο, χαρακτήρα. Ἄς διευκρινίσουμε προκαταβολικά, λοιπόν, ὅτι ὅσα θά ἀκολουθήσουν, ἀναφέρονται στήν ἐνιαία διáσταση τῆς Ἱεραποστολῆς. Εἶναι ἀλήθεια ὅμως ὅτι ἡ ἀποκαλούμενη ἐξωτερική Ἱεραποστολή εἶναι ἓνας τομέας ἀπό καιροῦ σχεδόν λησμονημένος γιά τήν αὐτοσυνειδησία τῶν Ὁρθοδόξων χριστιανῶν, ὁπότε θά ἀξίζε ἴσως νά θεωρήσουμε ὅτι τά παρακάτω ἀφοροῦν τήν ἐνεργοποίησή μας ὑπέρ τῶν ἀδελφῶν μας πού βρίσκονται στήν ἀλλοδαπή καί εἶναι νεοεισελθόντες στήν ὁρθόδοξη χριστιανική πίστη.

Στή σημερινή συνάντησή μας, λοιπόν, θά σταθοῦμε στήν προσφορά τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου πρὸς τήν προσωπικότητα τοῦ πιστοῦ. Θά δοῦμε δηλαδή ὀρισμένες πλευρές ἀπό τό πνευματικό κέρδος πού ἀποκομίζει ὁ ἴδιος ὁ χριστιανός, ὅταν ἀποφασίζει νά ὑποστηρίξει τή διáδοση τοῦ Εὐαγγελίου πρὸς τά Ἔθνη πού τό ἀγνοοῦν.

Καταρχάς, ἡ ἐμπλοκή μέ τίς ἀνάγκες ἀνθρώπων, πού δέν εἶναι οἰκεῖοι μας ἥ δέν τούς γνωρίζουμε ἐκ τοῦ σύνεγγυς, ἀλλά εἶναι ἀδελφοί καί κοινωνοῦντες ἀπό τό ἴδιο Ποτήριο τοῦ ἁγιασμοῦ καί τῆς σωτηρίας, φανερώνει τή διáθεση γιά τήν ἔξοδο ἀπό τόν ἑαυτό μας καί τήν κίνηση τῆς ἀγαπητικῆς συνάντησης μέ τόν ἄλλον, στήν κατεύθυνση τῆς ἐνότητας τῆς πίστεως, κατὰ τήν ἐπιθυμία τοῦ Κυρίου⁶.

Ἐφόσον ἡ λειτουργία μας εἶναι εὐσυνειδήτη

3. Βλ. ὁ.π., σ. 190.

4. «Πορευθέντες οὖν μαθητεύσατε πάντα τά ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτούς εἰς τό ὄνομα τοῦ Πατρὸς καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος», Μθ. 28,19.

5. Βλ. Ἡλία Βουλγαράκη, Ἱεραποστολή. Δρόμοι καί δομές, Ἀρμός, Ἀθήνα 1989, σ. 44-6, Ἀναστασίου (Γιαννουλάτου), Ἀρχιεπισκόπου Τιράνων καί πάσης Ἀλβανίας, Ἱεραποστολή στά ἴχνη τοῦ Χριστοῦ. Θεολογικές μελέτες καί Ὁμιλίες, Ἀποστολική Διακονία, Ἀθήνα 2009, σ. 110.

6. «ἵνα ὥσιν ἐν καθὼς ἡμεῖς», Ἰω. 17,11.

καί χωρίς ὑστερόβουλες σκέψεις αὐτοπροβολῆς, λειτουργοῦμε τότε ὡς μιά οἰκογένεια. Θέτουμε τόν ἑαυτό μας στήν ὑπηρεσία ἑνός μεγάλου ἔργου κατά τίς δυνάμεις καί τήν αὐτοπροαίρεσή μας. Θέτουμε τά δικά μας τάλαντα σέ ἕνα μεγάλο σύνολο, στό ὁποῖο ὁ καθένας προσφέρει αὐτά πού δύναται καί ἀντέχει. Ὅλοι ὁμως συνεισφέρουν καί ὅλοι εἶναι ἀπαραίτητοι. Καί ἐκεῖνοι πού βρίσκονται στήν αἰχμή τῆς προσφορᾶς καί ἐκεῖνοι πού μακρόθεν τούς ὑποστηρίζουν. Δέν μποροῦν ὅλοι νά ἐπιτελέσουν τόν ἴδιο ρόλο, ἀλλά χάρη στήν ποικιλία τῶν χαρισμάτων οἱ ἐλλείψεις τοῦ καθενός ἀναπληρώνονται ἀπό τόν ἄλλον⁷. Ἀρκεῖ νά ὑπάρχει ἡ αἴσθησις τοῦ συνανήκειν στήν ἴδια οἰκογένεια. Τότε πράγματι λειτουργοῦν ὡς ἀληθινή Ἐκκλησία, ὡς μέλη Σώματος Χριστοῦ, καί ὅχι σάν μεμονωμένα ἄτομα πού ἐνδιαφέρονται μόνο γιά τή δική τους ἀποκλειστική σωτηρία⁸.

Ὅταν εἴμαστε ἔτοιμοι νά διαθέσουμε τό ὑστέρημα μας, ἢ κάποιο μέρος ἀπό τόν προσωπικό μας χρόνο, γιά χάρη τῶν ἀναγκῶν κάποιων συνανθρώπων πού δέν τούς γνωρίζουμε (καί ἴσως τό σημαντικότερο: δέν περιμένουμε ἀπό ἐκείνους κάποιο ἀντάλλαγμα), τότε ὑφιστάμεθα ἕνα εἶδος κακοπάθειας καί ἀσκούμαστε στήν ἀγάπη τοῦ Κυρίου καί τῶν ἐλαχίστων ἀδελφῶν του⁹.

Εἶναι ἀκόμη καλό νά μὴν ξεχνᾶμε ὅτι οἱ ἴδιες πράξεις ἀγάπης ἀπευθύνονται συνήθως σέ ἀδελφούς πού βρίσκονται σέ μεγάλη δοκιμασία, ἢ σέ ὀρισμένες περιπτώσεις στεροῦνται ἀκόμη καί τά ἀναγκαῖα πρὸς τό ζῆν. Οὔτε λίγο οὔτε πολύ, συνεπῶς, αὐτή ἡ βοήθεια πρὸς τούς

συνανθρώπους γίνεται μιά πράξη ἐλέους, μιά κίνηση πού προϋποθέτει λεπτή καί εὐαίσθητη ψυχὴ¹⁰. Καί ἂν ὁ ἅγ. Ἰωάννης τῆς Κρονστάνδης διδάσκει ὅτι «ἀληθινὰ ἐλεήμων εἶναι ὁποῖος δέν ἀφῆνει κανέναν ἄνθρωπο ἔξω ἀπὸ τὴν καρδιά του»¹¹, μπορεῖ κάποιος εὐκολὰ νά ἀναλογιστεῖ τὴν εὐθύνῃ πού ἐπωμιζόμαστε ἔναντι τῶν ἐν Κυρίῳ ἀδελφῶν μας, ὅταν προσπερνοῦμε τίς ἐκκλήσεις τους.

Μιά ἀρετὴ πού ὀφείλει νά καλλιιεργήσει ὁποῖος ἔρχεται σέ ἐπαφὴ μὲ ἄνθρώπους ἀπὸ διαφορετικὸ πολιτισμικὸ περιβάλλον εἶναι ὁπωσδήποτε ἡ διάκρισις. Ὁ ζῆλος εἶναι ἀσφαλῶς ἀπαραίτητος γιά νά θερμάνει τὴν καρδιά αὐτοῦ πού ἀναλαμβάνει τὸ ἐγχείρημα τῆς γνωριμίας τοῦ ζεῖδωρου μὲνύματος τῆς Ἀνάστασις καί τῆς χαρᾶς σέ ἄνθρώπους πού ἀνῆκουν σέ ἄλλα ἔθνη, ἀλλὰ λειτουργεῖ μᾶλλον ὡς κακὸς σύμβουλος, ὅταν ἔναντι τῆς προσπέλασις τῶν διαφορετικῶν νοοτροπιῶν καί ἀφετηριῶν, δέν ὑπολογίζει τίς εὐαίσθησις καί τίς προσλαμβάνουσες τῶν νεοφωτιστῶν.

Πέτρος Παναγιωτόπουλος
Ἀναπληρωτὴς Καθηγητὴς
Θεολογικῆς Σχολῆς Α.Π.Θ.

7. Πρβλ. «μὴ πάντες ἀπόστολοι; μὴ πάντες προφῆται; μὴ πάντες διδάσκαλοι; μὴ πάντες δυνάμεις; μὴ πάντες χαρίσματα ἔχουσιν ἱαμάτων; μὴ πάντες γλώσσαις λαλοῦσι; μὴ πάντες διερμνεύουσιν;», Α΄ Κορ. 12,29-30.
8. «τό αὐτό ὑπὲρ ἀλλήλων μεριμνῶσι τά μέλη· καί εἴτε πάσχει ἓν μέλος, συμπάσχει πάντα τά μέλη, εἴτε δοξάζεται ἓν μέλος, συγαίρει πάντα τά μέλη. Ὑμεῖς δέ ἐστε σῶμα Χριστοῦ καί μέλη ἐκ μέρους», Α΄ Κορ. 12,25-27.
9. Πρβλ. «καί ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς ἐρεῖ αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε», Μθ. 25,40.

10. «Ἡ ψυχὴ τοῦ Χριστιανοῦ πρέπει νά εἶναι λεπτή, νά εἶναι εὐαίσθητη, νά εἶναι αἰσθηματικὴ, νά πετάει, ὅλο νά πετάει, νά ζεῖ μὲς στὰ ὄνειρα. Νά πετάει μὲς στ' ἄπειρο, μὲς στ' ἄστρα, μὲς στὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ, μὲς στὴ σιωπὴ. Ὅποῖος θέλει νά γίνῃ Χριστιανός, πρέπει πρῶτα νά γίνῃ ποιητής. Αὐτό εἶναι! Πρέπει νά πονάει. Ν' ἀγαπάει καί νά πονάει. Νά πονάει γι' αὐτόν πού ἀγαπάει. Ἡ ἀγάπη κάνει κόπο γιὰ τὸν ἀγαπημένο. Ὅλη νύχτα τρέχει, ἀγρυπνεῖ, ματώνει τὰ πόδια, γιὰ νά συναντηθεῖ μὲ τὸν ἀγαπημένο. Κάνει θυσιᾶς, δέν λογαριάζει τίποτε, οὔτε ἀπειλές, οὔτε δυσκολίες, ἐξαιτίας τῆς ἀγάπης. Ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν Χριστό εἶναι ἄλλο πρᾶγμα, ἀπείρως ἀνώτερο. Καί ὅταν λέμε ἀγάπη, δέν εἶναι οἱ ἀρετές πού θ' ἀποκτήσουμε ἀλλὰ ἡ ἀγαπῶσα καρδιά πρὸς τὸν Χριστό καί τούς ἄλλους. Τό καθετὶ ἐκεῖ νά τό στρέφουμε», Γέροντος Πορφυρίου Καυσοκαλυβίτου, *Βίος καί Λόγοι*, Ι.Μ. Χρυσοπηγῆς, Χανιά '2005, σ. 234.
11. Βλ. Ἡ ἐν Χριστῷ ζωὴ μου, μετάφρ. Β. Μουσάκη, Ἀστήρ, Αθήνα 1979, σ. 156.

Έργασιες τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας

Συνήλθε τὴν 15η Φεβρουαρίου 2024, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Πάπα καὶ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικῆς κ. Θεοδώρου Β΄, στὸ Καθολικὸ τῆς Ἱερᾶς Πατριαρχικῆς Μονῆς Ἀγίου Γεωργίου Παλαιοῦ Καῖρου.

Τὴν ἑναρξη τῶν ἐργασιῶν κήρυξε ὁ Πατριάρχης, ὁ ὁποῖος ἀπνύθυνε χαιρετισμὸ πρὸς τοὺς Συνοδικοὺς ἀρχιερεῖς, τονίζοντας μεταξύ ἄλλων, τὸν συμβολισμὸ τῆς συγκλήσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου,

ἐπὶ τῇ συμπληρώσει εἰκοσαετοῦς θεοφιλοῦς Πατριαρχίας Του κατὰ τὸ τρέχον ἔτος, στὸν ἴδιο ἱερό χώρο, ὅπου ἀναπαύονται πολλοὶ ἐκ τῶν ἀοιδίμων Προκατόχων του, οἱ ὁποῖοι ἐμόγησαν γιὰ τὴν υπεράσπιση τῆς ἐνότητος καὶ τῶν δικαίων τοῦ πρεσβυγενοῦς Πατριαρχικοῦ Θρόνου τῶν Ἀλεξανδρέων.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γέρων Λεοντοπόλεως κ. Γαβριήλ, Γενικὸς Πατριαρχικὸς Ἐπίτροπος, ἀντιφώνησε τὸν Μακαριώτατο ἐκ μέρους τῶν Σεβασμιωτάτων καὶ Θεοφιλεστάτων Ἱεραρχῶν.

Ἀκολούθησε ἡ περικόσμηση τοῦ Σεβ. Μητροπολίτη Πηλουσίου κ. Ναρκίσσου, Πατριαρχικοῦ Ἐπιτρόπου Ἀλεξανδρείας ἀπό τόν Μακαριώτατο μέ τήν τιμητική διάκριση τοῦ Ἀνωτέρου Ταξιάρχη τοῦ Ἁγίου Μάρκου, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει δεκαετοῦς εὐόρκου ἀρχιερατείας.

Ἐν συνέχειᾳ, ὁ Πατριάρχης ἀποδέχθηκε τήν παραίτηση τοῦ Σεβ. Μητροπολίτη Μπουρούντι κ. Ἰννοκεντίου ἐκ τῆς ἐνεργοῦς ὑπηρεσίας, γιά λόγους ὑγείας, ἀπονέμοντας τιμητικῶς τόν τίτλο τοῦ Μητροπολίτη Σωζούσης, ἐνῶ δέν ἀποδέχθηκε τήν παραίτηση τοῦ Σεβ. Μητροπολίτη Κυρήνης κ. Ἀθανασίου.

Κατόπιν ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης ἐνημέρωσε διά μακρῶν τήν Ἱερά Σύνοδο γιά τό ἔργο πού ἐπιτελέστηκε κατά τή διαρρεῦσασα χρονική περίοδο, σέ ὅλους τούς τομεῖς τῆς Πρωθιεραρχικῆς διακονίας του.

Μετά, ἀπεφασίσθηκε γιά ποιμαντικούς λόγους:

- ἡ ἀνασύστασις τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καισαρείας,
- ἡ μετονομασία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Τριπόλεως (Β. Ἀφρικῆς) σέ Ἱερά Μητρόπολη Λιβύης,
- ἡ μετονομασία τῆς ἐκκλησιαστικῆς Ἐπαρχίας Μποτσουάνας σέ Ἱερά Ἐπισκοπή Γκαμπορόνε καί Μποτσουάνας.

- ἡ κατάτμηση τῆς Ἱερᾶς Μητροπολέως Μπουρούντι καί Ρουάντας σέ δύο Ἐπισκοπές: α) Μπουζουμπούρας καί Μπουρούντι καί β) Κιγκάλι καί Ρουάντας. Καθῆκοντα Πατριαρχικοῦ Ἐπιτρόπου τῆς Ἱερᾶς Ἐπισκοπῆς Κιγκάλι ἀναλαμβάνει ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Νεκτάριος Doumas.

- ἡ ἄκρι καιροῦ ἐνσωμάτωση τῆς Ἱερᾶς Ἐπισκοπῆς Μοζαμβίκης στήν Ἱερά Μητρόπολη Ζάμπιας,

- ἡ ἱδρυση τῆς Ἱερᾶς Ἐπισκοπῆς Τζούμπα καί Νοτίου Σουδάν,

- ἡ ἱδρυση τῆς Ἱερᾶς Ἐπισκοπῆς Μπενίν καί Τόγκο.

Ἡ Ἱερά Σύνοδος πρόβη σέ ἐκλογές Ἀρχιερέων. Κατόπιν προτάσεων τοῦ Μακαριωτάτου, ἡ Ἱερά Σύνοδος ἐξέλεξε τούς κάτωθι ἐν ἐνεργείᾳ Μητροπολίτες:

- Καισαρείας, τόν ἀπό Τριπόλεως κ. Θεοφύλακτο, στόν ὅποιο ἀπεδόθη ὁ τίτλος τοῦ Γέροντος Μητροπολίτου.

- Διοσπόλεως, τόν ἀπό Πτολεμαΐδος κ. Ἐμμανουήλ.

- Πτολεμαΐδος, τόν ἀπό Ναυκράτιδος κ. Παντελεήμονα, ὁ ὅποιος παραμένει στήν θέση τοῦ Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἀγίας καί Ἱερᾶς Συνόδου.

- Μπραζαβίλ καί Γκαμπόν, τόν ἀπό Βαβυλῶνος κ. Θεόδωρο.

- Ἀκκρας, τόν ἀπό Ἀξώμης κ. Δανιήλ.

- Ἀξώμης, τόν ἀπό Ἀκκρας κ. Πέτρο.

- Λιβύης, τόν ἀπό Μποτσουάνας κ. Γεννάδιο, ὁ ὅποιος παραμένει ἐκπρόσωπος τοῦ παλαιφάτου Πατριαρχείου στό Βατικανό.

- Νιγηρίας, τόν ἀπό Νειλουπόλεως κ. Νικόδημο.

Ἐπίσης, ἐξελέγησαν οἱ κάτωθι Ἐπαρχιοῦχοι Ἐπίσκοποι:

- Μπουζουμπούρας καί Μπουρούντι ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Ἰσαάκ Τσαπόγλου.

- Γκόμας (στή Λαϊκή Δημοκρατία τοῦ Κονγκό) ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Τιμόθεος Ντούμπα.

- Μπούνιας καί Κισαγκάνι (στή Λαϊκή Δημοκρατία τοῦ Κονγκό) ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Πολύκαρπος Διαμαντόπουλος.

- Τζούμπα καί Νοτίου Σουδάν ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Κωνσταντῖνος Μποναμπίγια.

- Μπενίν καί Τόγκο ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Ἀθανάσιος Καγιέμπε.

Βοηθός Ἐπίσκοπος Ἰππῶνος, παρά τόν Πατριάρχη, ἐξελέγη ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Στέφανος Σουλμιώτης.

Τέλος, ἔλαβε χώρα ἡ Τελετή τῶν Μεγάλων Μηνυμάτων ἀπό τούς ἐκλεχθέντες. Οἱ ἐργασίες τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας συνεχίσθηκαν καί τήν 16η Φεβρουαρίου ἐ.ξ.

Ἐπιμέλεια Γ.Ε.Ι.

Πατριαρχική Έπίσκεψη στή Μητρόπολη Νιγηρίας

Τό βράδυ της Κυριακής 4 Φεβρουαρίου έ.ε. ο Πατριάρχης Αλεξανδρείας και πάσης Αφρικής κ. Θεόδωρος Β΄ άφίχθηκε στην Άμπούζα, πρωτεύουσα της Νιγηρίας, για όκταήμερη ποιμαντική έπίσκεψη, συνοδευόμενος από τον Σεβ. Μητροπολίτη Γουινέας κ. Γεώργιο, Τοποτηρητή της χηρεύουσας Μητροπόλεως Νιγηρίας.

Στό άεροδρόμιο της Άμπούζας τον Μακαριώτατο υποδέχθηκε θερμά ό Έξοχώτατος Πρέσβης της Ελλά-

δος κ. Άθανάσιος Κοτσιώνης και ή σύζυγός του Ίωάννα, ό Έπιτετραμμένος της Αίγυπτιακής Πρεσβείας κ. Hussein Shoukry, ό Γενικός Άρχιερατικός Έπίτροπος π. Ίάκωβος, ό Άρχιμανδρίτης Άνδρέας, ό Έκπρόσωπος της Οικογένειας Άναστάσιου Λεβέντη κ. Ahmed Manteh, ό Διευθυντής Πρωτοκόλλου της Πολιτικής Άεροπορίας και έκ μέρους της Όρθόδοξης Κοινότητας ό κ. Udeze.

Ό Μακαριώτατος εύχαρίστησε τον Έλληνα Πρέσβη,

παλαιό γνώριμο και προσωπικό φίλο από την εποχή που υπηρέτησε στην Αλεξάνδρεια ως Γενικός Πρόξενος και τον Αιγύπτιο Διπλωμάτη για την θερμή υποδοχή παρά τό προχωρημένο της ώρας και εξέφρασε την χαρά του που βρίσκεται και πάλι στην Νιγηρία, την μεγαλύτερη σε πληθυσμό χώρα της Αφρικής, συνάμα όμως την λύπη και την οδύνη του που για πρώτη φορά δεν τον υποδέχεται ο Μητροπολίτης Αλέξανδρος, που την υπηρέτησε με μεγάλη αφοσίωση και εργατικότητα για 26 ολόκληρα χρόνια και έφυγε από την ζωή τόσο πρόωρα.

Τό απόγευμα της Τρίτης 6 Φεβρουαρίου έ.ε., παραμονή της έορτης του Αγίου Παρθενίου Έπισκόπου Λαμψάκου, ο Πατριάρχης τέλεσε την Ακολουθία του Έσπερινού για την μικρή κοινότητα Όρθοδόξων της Αμπουζας, πρωτεύουσας της Νιγηρίας.

Μετά την Ακολουθία εύλόγησε τό μικρό ποίμνιο, απνύθυνε λόγια αγάπης και στήριξης προς τούς πιστούς και τούς υποσχέθηκε ότι πολύ σύντομα θά έχουν τόν δικό τους χώρο λατρείας και τόν δικό τους

ιερέα, πού θά έξυπηρετεί τς πνευματικές και λατρευτικές τους ανάγκες.

Τό πρωί ο Μακαριώτατος έγινε δεκτός από τόν κ. Umar Z. Salisu, εκπρόσωπο του Προέδρου της Νιγηρίας, πού άπουσίαζε στο έξωτερικό. Ο κ. Salisu καλωσόρισε τόν Προκαθήμενο της Έκκλησίας Αλεξανδρείας έκ μέρους του Προέδρου και τόν ευχαρίστησε για την παρουσία του, τς εύλογίες πού έφερε στην χώρα και για τό έργο πού επιτελεί ή Όρθόδοξη Έκκλησία στην Νιγηρία, προς όφελος όχι μόνο των Όρθοδόξων αλλά και όλων των κατοίκων της χωρίς διακρίσεις, φυλετικές, θρησκευτικές και έθνικιστικές.

Τόνισε, επίσης, τς άριστες σχέσεις και την άγαστή συνεργασία μέ την Έλλάδα και την Αίγυπτο, εξέφρασε την λύπη του για την έκδημία του μακαριστού Μητροπολίτη κυρού Αλέξανδρου και διαβεβαίωσε τόν Πατριάρχη ότι τό Πατριαρχείο και ο νέος Μητροπολίτης θά έχουν την άμέριστη συμπαράσταση της πολιτείας σε όλους τούς τομείς των δραστηριοτήτων τους στην χώρα.

Ο Μακαριώτατος μέ την σειρά του εξέφρασε την χαρά του που για πρώτη φορά βρίσκεται στην πρωτεύουσα της Νιγηρίας, κοντά στον λαό της, πού χαρακτηρίζεται για την ευγένειά του και την καλοσύνη του. Αναφέρθηκε μεταξύ άλλων στο Έραποστολικό έργο του Πατριαρχείου και την ανάγκη ανάπτυξης του στην πολυπληθέστερη και πολλά ύποσχόμενη χώρα της Αφρικής.

Τήν Τετάρτη 7 Φεβρουαρίου ο Μακαριώτατος άφίχθηκε άεροπορικώς στο Λάγκος, την οικονομική πρωτεύουσα της Νιγηρίας. Στο άεροδρόμιο τόν υποδέχτηκε ο ιερός κλήρος της Ανατολικής Νιγηρίας και ο Διευθύνων Σύμβουλος του όμίλου των εταιριών της οικογένειας A.G. Leventis.

Τήν επόμενη ο Πατριάρχης μετέβη στον Καθεδρικό Ναό Αναστάσεως του Κυρίου, όπου τόν υποδέχθηκε ο Έρος Κλήρος της Έρας Μητροπόλεως Νιγηρίας (Νιγηρία, Τόνγκο & Μπενίν). Μετά την καθιερωμένη Δοξολογία ο Μακαριώτατος τέλεσε τρισάγιο υπέρ αναπαύσεως της ψυχής του μακαριστού Μητροπολίτη Νιγηρίας κυρού Αλέξανδρου Γιαννίρη. Μετά τό πέρας του τρισαγίου ο Μακαριώτατος μέ συγκίνηση αναφέρθηκε στην προσωπικότητα του έκλιπόντος Έεράρχου, στην μακρόχρονη προσωπική φιλία

ἀπό τήν ἐποχή τῶν φοιτητικῶν χρόνων τοῦ ἀείμνηστου καί στήν προσφορά του στό ἔργο τοῦ Πατριαρχείου στήν Νότιο Ἀφρική, τήν Ἀλεξάνδρεια καί τά τελευταῖα 26 χρόνια στήν Νιγηρία, ἔργο πού ἀνέπτυξε πάνω στά θεμέλια πού ἔχτισε ὁ μακαριστός Μητροπολίτης Ἀκκρας (μετέπειτα Καρθαγίνης καί Πηλουσίου) κυρός Εἰρηνναῖος Ταλαμβέκος.

Στήν συνέχεια ὁ Τοποτηρητής Μητροπολίτης Γουινέας κ. Γεώργιος καλωσόρισε τόν Ἀλεξανδρινό Προκαθήμενο πού μετά ἀπό δώδεκα χρόνια τά βήματά του τόν ὁδήγησαν στή Νιγηρία καί τόν εὐχαρίστησε πού λίγες ἡμέρες πρὶν ἀπό τήν σύγκληση τῆς Ἁγίας καί Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Πατριαρχείου καί τίς πολλές ὑποχρεώσεις του στήν Αἴγυπτο, ἐπέλεξε νά βρῆσκει κοντά στό ποίμνιό του στήν Νιγηρία γιά νά τὸν ὠνάσει τὸ ἡθικό τοῦ κλήρου καί τοῦ λαοῦ καί νά τὸν παρηγορήσει γιά τήν ἐκδημία τοῦ Μητροπολίτη τους.

Ὁ Μακαριώτατος ἀπευθυνόμενος στοὺς κληρικούς του ἀπό τήν Νιγηρία, τὸ Τόνγκο καί τὸ Μπενίν, στοὺς Προέδρους τῶν Ὁρθοδόξων Κοινοτήτων Τόνγκο καί Μπενίν, καί στοὺς ἐκπροσώπους τῶν συνδέσμων νεολαίας, μέ λόγια ἀγάπης καί πατρικῆς στοργῆς ἀναφέρθηκε στίς προκλήσεις τῶν καιρῶν καί στὸν ἀγῶνα τοῦ Πατριαρχείου γιά νά κτυπᾷ ἡ καρδιά τῆς Ὁρθοδοξίας σέ ὅλη τήν Ἀφρική πού εἶναι ἡ κανονική, μοναδική καί ἀναμφισβήτητη δικαιοδοσία τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας καί κάλεσε ὅλους νά μείνουν πιστοὶ στὸν ἀληθινὸ Θεό καί νά ἀποφεύγουν τοὺς λύκους τοῦ βορρᾶ, πού προσπαθοῦν νά κατασπαράξουν

τά ὅσα μέ ἀγῶνα καί θυσί-
ες γιά πολλά χρόνια ἔπρα-
ξαν οἱ ταπεινοὶ Ἕλληνες Ἱε-
ραπόστολοι, πού ποτέ δέν
ἔθεσαν προτεραιότητά τους
τόν ἐθνικισμό, ἀλλά τήν
σωτηρία τῆς ψυχῆς τῶν
Ἀφρικανῶν ἀδελφῶν τους
καί τήν συνεισφορά τους
στός ἀνάγκες καί στά προ-
βλήματα πού τοὺς ταλανί-
ζουν, ὅπως ἡ φτώχεια καί
οἱ ἀρρώστιες. Ἡ συνάντηση
τοῦ Πατριάρχου μέ τὰ παι-
διά του διήρκεσε ἀρκετές
ῥες καί ἀκολούθως ξενα-
γήθηκε στοὺς χώρους τῆς
Ἱερᾶς Μητροπόλεως καί
ἔδωσε ὁδηγίες γιά τό πῶς
θά συνεχίσει τό ἔργο τοῦ
Πατριαρχείου, στή μεγάλη
καί τόσο σημαντική χώ-
ρα καί ἔθεσε τίς κατευθυ-
ντήριες γραμμές γιά νά ἐξασφαλιστεῖ ἡ ἐπιτυχία του.

Ἀργά τό ἀπόγευμα τῆς Παρασκευῆς 9 Φεβρουαρίου ὁ Πατριάρχης ἐπισκέφθηκε τήν πιό μεγάλη παρα-
γκούπολη τῆς πόλης καί μοίρασε τρόφιμα στοὺς φτω-
χοὺς καί στοὺς ἄστεγους.

Μέσα σέ ἀτμόσφαιρα κατάνυξης βαθιᾶς, συγκίνη-
σης καί χαρᾶς τό Σάββατο 10 Φεβρουαρίου ὁ Πατρι-
άρχης Ἀλεξανδρείας καί πάσης Ἀφρικῆς κ. Θεόδωρος Β΄, προεξῆρχε τῆς θείας Λειτουργίας στόν Καθεδρικό
Ναό Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου στό Λάγκος τῆς Νιγηρί-
ας. Στή Λειτουργία ἔλαβαν μέρος ὁ Σεβ. Μητροπολί-
της Γουινέας Γεώργιος, καί σύσσωμος ὁ ἱερός κλῆρος
τῆς Νιγηρίας, τοῦ Τόνγκο καί τοῦ Μπενίν.

Οἱ ἐκκλησιαστικές χορωδίες ἀπό τήν Νιγηρία καί
τό Μπενίν ἔψαλαν ἐναλλάξ στά ἀγγλικά καί στά γαλ-
λικά. Κατά τήν διάρκεια τῆς θείας Λειτουργίας ὁ Μα-
καριώτατος χειροτόνησε Πρεσβύτερο τόν Διάκονο π.
Κυπριανό Ekeocha ἐκ Νιγηρίας καί Διάκονο τόν π. Χα-
ράλαμπο Fagnibo Arnauld Osval Abdias ἀπό τό Μπε-
νίν. Πρὶν ἀπό τό τέλος τῆς θείας Λειτουργίας ὁ Πα-
τριάρχης βάπτισε συμβολικά ἓνα ἀγοράκι, στό ὁποῖο

έδωσε τό όνομα Μιχαήλ, ένα κοριτσάκι στό όποίο έδωσε τό όνομα Κλεοπάτρα καί έναν ένήλικα δί- νοντάς του τό όνομα Ίωσήφ.

Έπίσης παρασημοφόρησε τά παιδιά του άείμνη- στου ευεργέτη Κωνσταντίνου Λεβέντη, Άναστά- σιο καί Λουίζα Λεβέντη, ως έλάχιστο αντίδωρο γιά τήν μεγάλη τους προσφορά στόν χώρα καί στόν στήριξη του ιεραποστολικού έργου του Πα- τριαρχείου.

Ό Πατριάρχης βαθιά συγκινημένος ευχαρί- στησε εκ βάθους καρδιάς όλο τό εκκλησίασμα πού άψήφησε τήν ζέση καί τίς αποστάσεις καί έφτασε στόν Καθεδρικό Ναό γιά τήν Πατριαρχι- κή Θεία Λειτουργία, άφου παρόντες ήταν πιστοί από τήν πρωτεύουσα Άμπουτζα, τήν Άνατολική Νιγηρία, τό Λάγκος, τό Τόνγκο, τό Μπενίν, τήν Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό, τά μέλη της Έλλη- νικής παροικίας της Νιγηρίας καί εξέχουσες προ- σωπικότητες της τοπικής κοινωνίας.

Άναφέρθηκε στόν άείμνηστο Μητροπολίτη Άλέξανδρο καί στό σημαντικό έργο πού επιτέλε- σε στόν χώρα γιά 26 όλόκληρα χρόνια καί ζήτησε από τό εκκλησίασμα νά προσευχηθεί έτσι ώστε ό διάδοχός του νά είναι ισάξιος της προσωπικότη- τας του καί νά οδηγήσει τήν Όρθοδοξία στη Νι- γηρία σέ άκόμη καλύτερες μέρες, άψηφώντας τίς προκλήσεις των καιρών καί τίς ληστρικές επιθέ- σεις ύποτιθέμενων σωτήρων της Ίεραποστολής, πού σκοπό καί στόχο έχουν τήν σπορά ζιζανί- ων καί διχασμού μόνο όπου ύπάρχει παρουσία του Πατριαρχείου καί πουθενά άλλου, άφου τούς είναι άδιάφορες οί χώρες όπου δέν ύπάρχουν Έλληνες Ίεραπόστολοι ή κληρικοί χειροτονημέ- νοι από Έλληνες Ίεραπόστολους.

Τόνισε, τέλος, ότι: «τό Πατριαρχείο ποτέ δέν καλ- λιέργησε τόν έθνικισμό, παρά μόνο χωρίς διακρίσεις καί κάτω από πολύ δύσκολες συνθήκες έβαλε τά θεμέ- λια της Όρθοδοξίας στην Άφρική καί ένα από τά κα- λύτερα παραδείγματα είναι τό έργο καί ή προσφορά των Έλλήνων της Νιγηρίας, πού ή τοπική Όρθόδο- ξη Έκκλησία όφείλει τά πάντα σέ αυτούς καί ιδιαίτε- ρα στην οικόγένεια Λεβέντη πού έκτισε τόν μεγαλό- πρεπο Καθεδρικό Ναό καί πού σήμερα ανάμεσά μας είναι οί εκπρόσωποι της οικόγένειας, ό Άναστάσιος

καί ἡ Λουίζα Λεβέντη».

Στή συνέχεια στόν προαύλιο χώρο τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ, τά παιδιά, ἡ νεολαία καί ὁ σύνδεσμος κυριῶν παρουσίασαν ἐορταστικό πρόγραμμα μέ χορούς καί τραγούδια καί ἀκολούθησε ἐορταστική τράπεζα γιά ὅλο τό ἐκκλησίασμα. Σέ ὅλους τούς παρευρισκομένους ὁ Μακαριώτατος μοίρασε εὐλογίες καί ἀναμνηστικά δῶρα. Τοπικά δῶρα προσέφεραν στόν Πατριάρχη οἱ σύνδεσμοι κυριῶν τῆς Νιγηρίας, τοῦ Τόνγκο καί τοῦ Μπενίν καί ὁ σύνδεσμος νεολαίας Νιγηρίας.

Πρὶν τήν ἀναχώρησή του ὁ Ἀλεξανδρινός Προκαθήμενος συναντήθηκε μέ τούς ἐκπρόσωπους τῆς νεολαίας καί τούς ὑποψήφιους κληρικούς, τούς εὐχαρίστησε πού παραμένουν πιστοί στό Πατριαρχεῖο πού γιά δύο χιλιάδες χρόνια δίνει μαρτυρία Χριστοῦ στήν πονεμένη Ἀφρική καί ὑποσχέθηκε ὅτι σύντομα θά ἐπαναλειτουργήσει τό Θεολογικό καί Ἱεραποστολικό Σεμινάριο τῆς Νιγηρίας.

Τήν Κυριακή 11 Φεβρουαρίου ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γουινέας Γεώργιος χειροτόνησε Διάκονο τόν Ἀντώνιο Aboko ἐκ Νιγηρίας. Τό μεσημέρι τῆς Κυριακῆς ὁ Μακαριώτατος εἶχε ἰδιαίτερη συνάντηση μέ τήν ἐλληνικῆς καταγωγῆς κ. Maiden Ibru καί τόν υἱό της κ. Ἀλέξανδρο Toke Ibru, πού ἀνήκουν στίς πύθ ἱστορικές οἰκογένειες τῆς χώρας καί πού σήμερα δραστηριοποιοῦνται στά ΜΜΕ ὅπου μεταξύ ἄλλων εἶναι ἐκδότες καί τῆς μεγαλύτερης σέ κυκλοφορία ἐφημερίδας τῆς Νιγηρίας. Ἡ οἰκογένεια Ibru ἐξέφρασε τήν ἐπιθυμία της, νά προσφέρει οἰκόπεδο σέ κεντρική περιοχή τοῦ Λάγκος γιά τήν ἀνέγερση Ὁρθόδοξου Ναοῦ καί Ἑλληνικοῦ Κέντρου.

Πρὶν τήν ἀναχώρησή του ὁ Πατριάρχης εἶχε ἰδιαίτερη συνάντηση μέ τόν Γενικό Ἀρχιερατικό Ἐπίτροπο π. Ἰάκωβο ὅπου ἔδωσε ὁδηγίες καί κατευθυντήριες γραμμές γιά τήν ὁμαλή λειτουργία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Ἀπό τό Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας

Ἑρώτηση:

“Ένας είδωλολάτρης ἢ ἀλλόθρησκος ἢ ἄθεος ζεῖ καί ἐργάζεται κοντά σέ Χριστιανούς.”Όταν ἀντιλαμβάνεται τό τέλος τῆς ζωῆς του ζητάει κληρικό, γιά νά κοινωνήσει. Θά ἀνταποκριθεῖ κληρικός;

ἀπάντηση:

Προτοῦ ἀπαντήσουμε προβάλλει τό ἐξῆς ἐρώτημα: Τήν παράκληση νά κοινωνήσῃ τήν ἐκφράζει, ἐπειδὴ πράγματι αἰσθάνεται τήν ἀνάγκη νά πάει στήν ἄλλη ζωὴ ἐφοδιασμένος μέ τή Θ. Κοινωνία τοῦ σώματος καί αἵματος τοῦ Χριστοῦ; Δέν ὑπάρχει ἄλλος λόγος ἢ αἰτία π.χ. μία ἀπλή μίμνηση αὐτῶν πού βλέπει νά συμβαίνουν στοὺς χριστιανούς, κοντά στοὺς ὁποίους ἐργάζεται;

Ἀπό ἐδῶ ἀρχίζει πλέον τό ἱεραποστολικό ἔργο τοῦ ἱερέα, ὁ ὁποῖος καλεῖται νά τόν κοινωνήσῃ. “Όσο εἶναι δυ-

νατόν, θά τόν ρωτήσῃ, ἂν πράγματι θέλει νά γίνῃ χριστιανός; Ἐν συνεχείᾳ εἶναι ἀπαραίτητο — καί αὐτό εἶναι ἓνα κριτήριον — νά τόν ρωτήσῃ, ἐάν θέλει νά βαπτιστεῖ.

Ἄλλωστε ἡ βάπτισις εἶναι ἀπαραίτητη προϋπόθεση, γιά νά εἰσέλθῃ κάποιος στήν βασιλεία τοῦ Θεοῦ, οὐράνιο καί ἐπίγειο (Εκκλησία), καθὼς καί γιά νά κοινωνήσῃ εἰδικῶς τοῦ σώματος καί τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ. Καί νά σκεφτοῦμε ὅτι ἡ βάπτισις εἶναι τόσο ἀπαραίτητη πού στά ἐτοιμοθάνατα βρέφη ἀρκούμεστε στό (ἀερο) βάπτισμα καί δέν τοὺς μεταδίδουμε καί τή Θ. Κοινωνία.

Ἔτσι καί στὸν ἐτοιμοθάνατο μὴ βαπτισμένο χριστιανό, ἀφοῦ μᾶς δώσει τὴ συγκατάθεσή του, τὴ θετικὴ ἀπάντησή του, τοῦ κάνουμε πρῶτα τό διὰ ραντισμοῦ βάπτισμα καί ὕστερα τόν κοινωνοῦμε ὡς τελευταῖο ἐφόδιο γιά τήν ἄλλη ζωή. Φυσικὰ περὶ χρόνου κατηχήσεως δέν τίθεται ζήτημα. Μόνο ἴσως περὶ οἰονεῖ χρόνου καί λόγου κατηχήσεως μπορούμε νά μιλάμε, ἐπειδὴ κάτι θά εἶχε ἀκούσει ἀπὸ τοὺς χριστιανούς, κοντά στοὺς ὁποίους ἐργαζόταν, καί ἀπὸ αὐτοὺς παρακινήθηκε νά ζητήσῃ νά κοινωνήσῃ.

Παν. Ἰ. Μπούμπης

«τῶν δέ μαθητῶν καθὼς νῦν πορεῖτό τις, ὥρισαν ἕκαστος αὐτῶν εἰς διακονίαν πέμψαι τοῖς... ἀδελφοῖς»

(Πράξ. ια' 29)

Ἀπό 1-10-2023 ἕως 30-12-2023 προσεφέρθηκαν στό Γραφεῖο Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τά παρακάτω χρηματικά ποσά γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἀπό τοὺς:

Zucchini Marko 26 • Ἀβραμίδης Ἀλέξανδρος 50 • Ἀνδρόνικος Ἀθανάσιος 30 • Ἀλεξάνδρου Ἰωάννης 150 • Ἀναγνώστου Εὐάγγελος 20 • Ἀναστασόπουλος Γ. 20 • Ἀναστοπούλου Ἀγγελική 100 • Ἀνδρονικίδης Δέσποινα 200 • Ἀντωνιάδης Εὐαγγελία 20 • Ἀντωνιάδης Σοφία 20 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 3356) 15 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 712) 200 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 3945) 1.000 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 4356) 150 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 720, 3391) 290 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 3981) 600 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 3406) 30 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 857) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 772) 400 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 3397, 4313) 200 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 3963) 180 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 4344) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 669) 200 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 862) 55 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 868) 55 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 869) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 879) 55 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 3959) 100 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 3964) 10 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 3985) 20 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 4336) 30 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 4348) 50 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 4369) 20 • Ἀριστοτελίδης 200 • Ἀσημακόπουλος Ἀνδρέας 100 • Βαλλιανάτος Παράσχος 20 • Βελισσάρης Κων/νος 20 • Βελούδιος Εὐάγγελος 20 • Βλαγκούλη Νίκη 100 • Βόσικα Δημήτριος 150 • Βουκυκλάρης Στέλλα 20 • Βούλγαρης Πολύκαρπος 100 • Βουτενιώτης Ἀνδρέας 20 • Βουτετάκης Γαρυφαλλιά 50 • Γαβρίδης Σοφία 50 • Γεωργάτος Δημήτρης 50 • Γεωργότα Γεράσιμος 50 • Γε-

ωργουλέα Ἀνδρέας 20 • Γιαννακός Βασίλειος 400 • Γιαννοπούλου Παναγιώτα 26 • Γιώτη Βασίλειος 400 • Γούρας Ἀνδρέας 100 • Γούρας Σοφία 15 • Γούργουρας Ἀγγελική 20 • Γρίβας Μιχάλης 10 • Δανιηλίδης Χρῆστος 10 • Δάρρας Σταυρούλα 20 • Δασκάλου Στυλιανή 50 • Δεληγιάννη Χριστόδουλος 20 • Δεληγιώργης Κων/νος 150 • Δημητρίου Νίκη 100 • Διαμαντόπουλος Θεόδωρος 20 • ΔΙΟΡΘΟΔΟΣΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΡΕΥΘΕΝΤΕΣ 60 • Δρακουλάκης Μενέλαος 200 • Δρίβηλα Γεωργία 60 • Ἐλευθερίου Εὐστ. 50 • Εὐαγγελάτος Βασιλική 20 • Εὐσταθίου Δάφνη 50 • Ζαρογιάννης Θεωδωρὴ 60 • Ζαφειρόπουλος Χρῆστος 70 • Ζάχος Ἰωάννης 150 • Ζουμπούλογλου Χρυσανθή 50 • Ἡλιοπούλου Γεωργία 50 • ΗΣΥΧΑΣΤΗΡΙΟ «ΟΙ ΑΓ. ΘΕΟΔΩΡΟΙ» 60 • Καβουρίνος Νικόλαος 50 • Κακαράτζας Ἀντώνιος 30 • Καλαμπόκης Γαρυφαλιά 10 • Καπίκης Δημήτριος 30 • Καραγεωργίου Ἰωάννης 5 • Καρβέλα Παναγιώτης 125 • Κασικονούρης Βασίλειος 50 • Κατσώνη Κώστα 100 • Καφάτος Ἀντώνιος 50 • Κηπουροῦ Βασιλική 100 • Κορίλλης Ἑλένη 10 • Κοσμάς Σεραφεῖμ 20 • Κοτοπούλης Ἀνδρέας • Κουλούρης Αἰκ. 40 • Κουνιάκης Ἰουλία 100 • Κουπαράνης Στέργιος 16,40 • Κουραφᾶ Χριστίνα 150 • Κουτᾶ Ἀλέξανδρος 5 • Κουτσογιάννης Ἀγγελική 40 • Κουτσογιάννης Δήμητρα 40 • Κουτσοδήμας Ἑλένη 20 • Κουτσοκώστας Φώτιος 100 • Κοφτερός Κων/νος 100 • Κωνσταντοπούλου Βούλα 20 • Λάππα Βασιλική 50 • Λεβεσάνος Νικόλαος 200 • Λειβαδοπούλου Ἀναστασία 50 • Λεφάκης Ἑλένη 10 • Λυμπερὴς Δημήτριος 350,26 • Μανθόπουλος Κων/νος

ναγιώτη 50 • Παυλάκο Άλέξανδρο 30 • Περισοράτη Κων/νο 80 • Πολεμικό Σωτήριο τοῦ Ἐμ. 310 • Ράπτη Κων/νο 350 • Ρέλλο Εὐθύμιο 20 • Ροῦσσο Νικόλαο 100 • Σακελλάρη Γεώργιο 200 • Σάλιχο Παναγιώτη 50 • Σαμιώτη Ζωή 100 • Σαμιώτη Παντελῆ 50 • Σκαλτοδήμου Μαρία 30 • Σκορδιλάκη Εὐαγγελία 200 • Σολδάτο Εὐάγγελο 100 • Σολομωνίδη Ἀργύριο 30 • Σολομωνίδου Ἀνδρομάχη 50 • Σοφικιώτη Νικόλαο 15 • Σπανούδη Δήμητρα 50 • Στάτη Βασίλειο 35 • Στράτου Εὐαγγελία 30 • Συμεωνίδου - Δέδε Ἑλένη 30 • ΣΧΟΛΗ ΑΠΟΛΥΤΡΩΤΙΚΗ ΥΠ.

νο 1.030 • Μαστέλλου Εὐγενία 50 • Μαστορίδη Κων/νο 100 • Ματζιαρλῆ Γρηγόριο 30 • Μελισσάρη Εὐάγγελο 30 • Μηλίτση Γεώργιο 50 • Μικρόπουλο Γρηγόριο 100 • Μιχαηλίδη Ἰωάν. καί Κων/να 100 • Μπέτση Νικόλαο 2.000 • Μπινιάρη Κων/νο 50 • Μπιργιανάγο Α. 80 • Μπουζάνη Σοφία 30 • Μπουρνάκη Θ. 50 • Μπούσιο Ζήση 500 • Μπρέλλα Στέφανο 5 • Νάνο Ἐλευθέριο 50 • ΝΑΟ ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΗΣ ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ 100 • Νικολαΐδου Ἑλένη 100 • Νικολινάκου Μαρία 50 • Ξαγρεμμενάκο Στυλιανό 20 • Ξενικάκη Αἰκ. 5 • Ὀρφανόπουλο Γεώργιο 40 • Παναγιωτόπουλο Γεώργιο 220 • Παναγιωτουνάκο Γ. Σαράντο 50 • Πάνου Κυπριανό 50 • Πανταζόπουλο Πέτρο 100 • Παντζοπούλου Ἀδαμαντία 100 • Παπαθανασοπούλου Παναγιώτα 100 • Παπαϊωάννου Ἀγγελική 100 • Παπαϊωάννου Γεώργιο 50 • Παπαχρήστου Ἡλιάνα 300 • Παππᾶ Βασιλική 200 • Παρτάλη Ἐλισάβετ 20 • Πασχαλίδη Ἀναστάσιο 20 • Πατούνα Ἐμ. 90 • Πάτση Πα-

ΘΕΟΤΟΚΟΥ 800 • Ταμαμίδη Σάββα 50 • Ταταράκη Εὐαγγελία 100 • Τηγάνη Παναγιώτη 10 • Τίγκα Φίλιππο 100 • Τρούμπα Χρυσάνθη 200 • Τρουπτσίδη Σταῦρο 39 • Τσάβου Μαργαρίτα 100 • Τσελεπατιώτη Εὐαγ. 30 • Τσιαρτσιώτη Χρῆστο 60 • Τσιρώνη Μαρία 100 • Τσίτουρα Ἀπόστολο 40 • Τσόλη Ἄννα 30 • Τσόλια Στέφανο 15 • Τσουγκράνη Βασιλική 55 • ΦΙΛ. ΣΩΜΑΤΕΙΟ «Ο ΑΓ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ» 1.500 • Φλώρου Χρ. Ἀθηνά 20 • Φούγια Ἀναστάσιο 20 • Φραγκιαδάκη Ἀγαθή 50 • Φωτόπουλο Φώτιο 1.000 • Φωτόπουλο Χρῆστο 10 • Χαμουρούδη Λαμπρινή 40 • Χαραλαμπίδου Σταυρούλα 100 • Χαρμπίλα Χρῆστο 130 • Χατζηναλεξάνδρου Ἀλέξανδρο 50 • Χατζηγεωργίου Μαρία 100 • Χατζηνήγα Θεοδώρα 30 • Χατζησταυρίδου Ἀναστασία 50 • Χριστόπουλο Ἀλέξανδρο* • Ψαρογιώργου Παναγιώτα 70.

Ἐπιμέλεια: Εὐάγγελος Δ. Ζουρδούμης

Πυρίτιδα

† Ο Τολιάρας καί Νοτίου Μαδαγασκάρης 2

Χειροτονίες νέων Ἐπισκόπων τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας

Ἀπό τό Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας. 3

Γιά πρώτη φορά ὁ Ἁγιασμός τῶν ὑδάτων στή Λαμπάσα στά νησιά Φίτζι

Ἀπό τήν Ἱερά Μητρόπολη Νέας Ζηλανδίας 14

«Εὐαγγελισμός. Ἀνασυγκρότηση τῆς Ὁρθοδόξου Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἀλβανίας ἀπό τά ἐρείπια»

Δήμητρα Α. Κούκουρα, Ὁμότιμη Καθηγήτρια Ὁμιλητικῆς
Τμήμα Θεολογίας Α.Π.Θ. 15

Ἡ Ἱεραποστολή καί ἡ ἠθική συγκρότηση τοῦ πιστοῦ

Πέτρος Παναγιωτόπουλος, Ἀναπληρωτής Καθηγητής
Θεολογικῆς Σχολῆς Α.Π.Θ. 17

Ἔργασίες τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας

Ἐπιμέλεια Γ.Ε.Ι. 20

Πατριαρχική Ἐπίσκεψη στή Μητρόπολη Νιγηρίας

Ἀπό τό Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας 22

Νομοκανονικά

Παν. Ἰ. Μπούμης 28

Δωρητές

Εὐάγγελος Δ. Ζουρδούμης 29

Πάντα τά ἔθνη

ΒΡΑΒΕΙΟ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

Ἔτος ΜΓ', τεύχος 169, Ἰανουάριος - Φεβρουάριος - Μάρτιος 2024
Τριμηνιαῖο ἱεραποστολικό περιοδικό
ΚΩΔΙΚΟΣ 3536

- Πληροφορεῖ μέ τρόπο υπεύθυνο γιά τίς ὀρθόδοξες ἱεραποστολικές προσπάθειες ἀνά τόν κόσμον.
- Ἐνημερώνει πάνω στήν πολύμορφη πραγματικότητα τοῦ κόσμου, πού περιλαμβάνει τόσα ἔθνη μέ ποικίλα προβλήματα καί χαρίσματα.

Ἰδιοκτήτης: Ἀποστολική Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος - Ἰωάννου Γενναδίου 14 - Ἀθήνα 115 21.

Ἐκδότης - Διευθυντής: Ὁ Μητροπολίτης Φαναρίου κ. Ἀγαθάγγελος, Γενικός Διευθυντής τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἰασιού 1, 11521 Ἀθήνα.

Ἰδρυτής: Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Τιράνων καί πάσης Ἀλβανίας κ. Ἀναστάσιος. Διετέλεσε Διευθυντής κατά τά ἔτη 1981-1992.

Υπεύθυνος ὕλης: Εὐάγγελος Ν. Μαρινόπουλος.
Σύνταξη - Ἐπιμέλεια ἐκδόσεως: Γραφεῖο Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Καλλιτεχνική ἐπιμέλεια: Τμήμα Φωτοστοιχειοθεσίας τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἐπιστολές - Ἐμβάσματα: «ΠΑΝΤΑ ΤΑ ΕΘΝΗ» Ἀποστολική Διακονία, Ἰω. Γενναδίου 14 - Ἀθήνα 115 21 - Τηλ. 210-7272.315-316.

Συνδρομή γιά 1 χρόνο:

Ἑσωτερικοῦ € 5
Κύπρου € 12
Εὐρώπης € 12
Λοιπές χώρες € 14
Γιά τοὺς φοιτητές καί μαθητές: € 2,50
Τιμή τεύχους € 1,25

* Τό ποσόν τῆς συνδρομῆς ἔχει συμβολικό χαρακτήρα. Δέν ἀποσκοπεῖ μόνο στήν κάλυψη τῶν ἐξόδων ἐκδόσεως τοῦ περιοδικοῦ, ἀλλά καί στή διαμόρφωση υπεύθυνης ἱεραποστολικῆς συνειδήσεως. Γίνονται δεκτές προαιρετικές προσφορές γιά τήν ἐκδοση τοῦ περιοδικοῦ. Ἀριθμός Λογαριασμοῦ Ἑθνικῆς Τραπεζῆς: 146/558074-94. IBAN: GR0501101460000014655807494

Δικαιούχος: Ἀποστολική Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Παρακαλοῦμε θερμά, μετὰ ἀπό ὁποιαδήποτε κατάθεση, νά ἐπικοινωνεῖτε πάντοτε μέ τό Γραφεῖο Ἱεραποστολῆς.

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Βασίλειος Μπίτσος.
Διεύθυνση: Πρωτομαγιάς 3 - 14568 Κρυονερί Ἀττικῆς

PANTA TA ETHNI (All Nations)

Year 43, No 169, January - February - March 2024

The aims of the quarterly magazine "Panta ta Ethni" are:

- * To provide information in a responsible way on Orthodox missionary efforts throughout the world.
- * To arouse awareness of the multifiform reality of the modern world.

Publisher: Bishop of Phanarion Agathangelos, General Director of Apostoliki Diakonia of the Church of Greece.

Founder: Archbishop of Tirana and all Albania Anastasios Yannoulatos. He was editor during 1981-1992.

Editorial Board: Foreign Mission Office of Apostoliki Diakonia of the Church of Greece.

Letters-Remittances: "PANTA TA ETHNI" (All Nations) Apostoliki Diakonia, 14, Io. Gennadiou St. — 115 21 Athens — GREECE. Tel. +3210.7272.315-316.

Subscription for 1 year:

Greece € 5
Cyprus € 12
Europe € 12
Other countries € 14

Printed: By Apostoliki Diakonia of the Church of Greece.

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Ταχ. Γραφείο
Κ.Ε.Μ.Π.ΚΡ
Αριθμός Άδειας
9

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ 1/2007 Κ.Ε.Μ.Π.ΚΡ
ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΛΤΑ 01 3536

